Umumî meclis bugünden itibaren yeni sene içtimalarına başlıyor. Belediye bütçesinde tadilât yapılacak.

Milliyet

Sahip ve Başmuharriri: Siirt Meb'usu MAHMUT

Bütün dünya gazeteleri Cümhuriyetin onuncu yılı münasebetile takdirle dolu neşriyata devam ediyorlar.

FIATI 5 KURUŞTUR | 8 inci sene No. 2776 | ÇARŞAMBA | 1 TEŞRİNİSANİ 1933 | Tel: (Müdür: 24318, Yazı işleri müdürü: 24319. İdare ve Matbaa: 24310.

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ KÜTÜPHANESİ

Hariçteki Akisler

Üç gündür memleket baştan başa millî bayramın emsalsiz heyecanı içinde çalkanıyor. Ancak ajans telgraflarının bize hariçten aksettirdiği haberlerden anlıyoruz ki bu büyük bayramımızın kutlanmasında yalnız değiliz. Çin'den Amerikaya kadar bütün dünya, bizimle beraber bayram yapıyor. Cümhuriyetimizin yıldönümü, Yunanistan ve Bulgaristan gibi dost ve komşu memleketlerde Türkiyedeki kadar büyük tezahürat ve derin heyecan ile kutlulandı. Bir Yunan hatibi, bu vesile ile söylediği nutukta "bugünkü bayramımızı, biz, ayni zamanda bizim de bayramımız telâkki ediyoruz.,, dedi. Bulgaristandaki tezahürat ta ayni derecede samimî oldu. Bükreş radyosu, bütün gece Türk inkılâbının şümûl ve mahiyetini Romanyalılara anlatmakla meşgul oldu. Belgrat gazeteleri, sayfalarını bayramımıza tahsis ettiler. Büyük komşumuz ve büyük dostumuz Sovyet Rusya bayramımızı benimsedi. Eski dost ve yakın komşu memleket efkârının bu tezahürlerini tabiî görebiliriz. Fakat gelen haberlerden anlıyoruz ki Garbî Avrupa, Asya ve Amerika memleketleri de inkılâbımız ile yakından alâkadar oldular. Berlinde sefarethanemiz önünde bir geçit resmi yapıldı. İngilterenin belli başlı gazeteleri tarafından hararetli yazılar yazıldı. Bütün bir dünya Büyük Gazi'nin büyük eseri önünde hürmetle eğildi. Gazi, geçit resmi günü söylediği nutku şu sözlerle bitirmişti:

— Ne mutlu Türküm diyene...

Hariçten bize akseden haberler karşısında Gazi'nin bu sözü yeni bir mana ifade etmeğe başladı. Türk adının yüz milyonlarca insan tarafından böyle hürmetle anıldığı bir zaman olmamıştır. Türk, tarihin kendisi kadar eski bir millettir. Ancak Gazinin işaretile başlıyan tarih tetkikatı, bir projektör gibi mazinin karanlıklarını nurlandırmadıkça medeniyete olan büyük hizmetleri bilinmiyordu. Daha yakın zamanlarda Türkler Avrupayı istilâ ederken bütün dünya gene Türk adını andı. Fakat korku ve dehşet içinde. Yalnız maddî kuvvete dayanır imparatorluk zayıfladıktan sonra da Türk adı istihfaf ve istihkar ile anılmıya başladı. Türkiyeye Avrupanın "Hasta adamı" ismi verildi. Asîl, kahraman ve en eski medeniyet sahibi olan bir millete yapılan ta'n ve teşnî Sevre muahedesini imzalamıya giden murahhas heyeti reisine Clemenceau tarafından söylenen sözlerle en son haddine vardı. Fransız Başvekili Ferit Paşanın bir mülâkat talebine karşı demişti ki:

— Türklerle imzalıyacağımız sulhün şartlarını onlarla görüşerek tespit edeçek değiliz. Bu şartlar kendilerine dikte edilecektir. Türkün fethettiği hiç bir memleket yoktur ki harap olmasın. Ve çekildiği hiç bir memleket yoktur ki haraplıktan kurtulmasın...

Asîl Türk milleti, sefil sultanların ve hain devlet adamlarının ellerinde böyle ağır hakaretlere maruz bırakılmıştı. Beynelmilel hayatta Türkün temiz haysiyeti ve yüksek şerefi böyle paymal edilirkendir ki Gazi'nin kurtarıcı eli uzandı. Onu içine atıldığı çukurdan kurtararak kendisine lâyık olan yükseklere çıkardı. Bugün dünya Türkiyenin ve Türkün önünde hürmetle eğiliyor. Kahramanlığı, zahmete tahammülü kadar da çalışkanlığı, imarcılığı, ve medenî bir millete yakışır yüksek vasıflarıdır ki bu hürmet hissini telkin etmiştir. Bütün dünya anlamıştır ki Türk, bir sulh ve müsalemet amilidir. Bir medeniyet unsurudur. Büyük Şefin geçen günkü hitabesinde söylediği gibi, Türkün hedefi, yurdunu dünyanın en mamur ve en medenî memleketleri seviyesine çıkarmaktır. Biliyoruz ki yürüyeceğimiz yol uzun ve çetindir. Ancak yorulmak bilmez bir cehdü gayret ve sönmez bir imanla Gazi'nin işaret ettiği hedefe varacağız. Bu uzun ve çetin yolda yürürken, dünya efkârıumumiyesinin bayramımız vesilesile tezahür eden samimî hisleri ve temennileri bize yeni kuvvet verdi...

Ahmet ŞÜKRÜ

* *Bir tashih.* — Dünkü başmekalemizin ikinci satırındaki "başlıca,, kelimesi "bizce,, şeklinde çıkmıştır. Tashih ederiz.

Topkapı asfalt yoluna ilk kazma — Fırka binasının küşat resmi — Hal'de vaz'ıesas resmi — İnkılâp müzesinin küşat resmi.

Gazi Hz. Bugün Büyük Bir Ehemmiyeti Haiz Olan Nutukları Ile M. Meclisini Açacaklar

Dün de şehrin bir çok yerlerinde küşat ve temel atma merasimi yapıldı

Şehitlik ziyaret edildi, çelenkler kondu, yirmi yeni mektep, inkılâp müzesi, talebe yurdu ve daha bir çok yerler açıldı

Cümhuriyet Bayarmının üçüncü günü de heyecan ve sevinçle devam etti. Bayramın son günü olmak münasebetile halk sabahın en erken saatlerinde sokağa çıkmıştı. Geceyarılarından sonraya kadar halk selleri oluk oluk caddelerde aktı. Bilhassa akşamdan sonra halk, caddelerde o kadar kesif bir kalabalık arzediyordu ki vesaitinakliye seferlerini güçlükle yapabiliyorlardı. Tramvaylara binmek hemen hemen imkânsızdı. Otomobil arayanlar, saatlerce beklemek mecburiyetinde kalıyorlardı.

Resmi küşatlar

Dün İstanbulda gene bi rçok müessesenin küşat resimleri, temel atma merasimi yapıldı. Cümhuriyet Bayarmında bu suretle 12 muhtelif yerde küşat resmi yapılmış, temeller atılmış ve yirmi mektebin kapıları açılmıştır.

Dünkü küşat resimlerine evvelâ mezbahanın yeni satış salonu ve memurin dairesinin açılmasile başlandı. Saat on buçukta Fırka Vilâyet İdare Heyeti Reisi Cevdet Kerim, Fırka vilâyet heyeti azaları, daimî encümen ve şehir meclisi azaları ve bir çok halk hazır bulunduğu halde Vali Bey bir nutukla küşat ersmine başladı. Muhittin B. nutkunda mezbahanın kuruluşunun bir tarihçesini yaptıktan sonra bütün şehre 1,100 lira temin edildiğini, fakat belediyenin halktan çıkan bu parayı gene halka iade ettiğini söliye-

(Devamı 6 ıncı sahifede)

Ziraat Enstitüsü İsmet Pş. nın bir nutku ile açıldı

Halk kürsülerinin devamlı olarak muhafazası düşünülüyor

ANKARA, 31 (Telefonla) — Hükûmet merkezinde bayramın üçüncü günü ayni hararetle devam etti. Halk kürsülerinde söz söyleyen vatandaşların adedi bini aştı. Hiç bir rejimin bu kadar serbest bırakamadığı halk hatipleri çok güzel, manalı fikirlerle heyecanlarını, duygularını ifade ediyorlar.

Bu kürsülerin vatandaşların biribirlerile her zaman serbestçe konuşabilmesi için devamlı olarak muhafazası Cümhuriyet Halk Fırkasınca düşünülmektedir.

Başvakilin nutku

ANKARA, 31. A. A. — Başvekil İsmet Paşa Hazretleri dün Ziraat enstitülerini açarken şu nutku iradetmiştir:

" Efendiler',

Şimdi yüksek ziraat enstitüsünü resmen açıyorum. Türkiye Cümhuriyeti bu enstitüyü vücuda getirmek için senelerden beri emek sarfetti. Bu enstitüyü fakülteleriyle birlikte memlekete ziraatte ve baytarlıkta yüksek mühendisler yetiştirecek bir üniversite tanıyoruz. Bu enstitü memleketi gerek baytarî sahada gerek ziraat sahasında tetkik ve islah edecek tam manasiyle bir enstitü mecmuasıdır.

Efendiler, enstitüyü hükûmetin ayni zamanda daima emniyetle istişare edeceği büyük bir ziraat erkânı harbiyesi tanıyoruz. Bütün ümit bu enstitüde çalışacak ve yetişecek adamların eyi öğrenmek ve memlekete hizmet etmek için sarsılmaz bir aşkla mücehhez olmalarındadır. Bu beklediğimiz, bir ümit ve temenni değil, kendilerinin burada tahsil ederken yapmağa mecbur olduklar bir vazifedir. Bu vazifeyi ifa etmek onlar için ne ka-

(Devamı 2 inci sahifede)

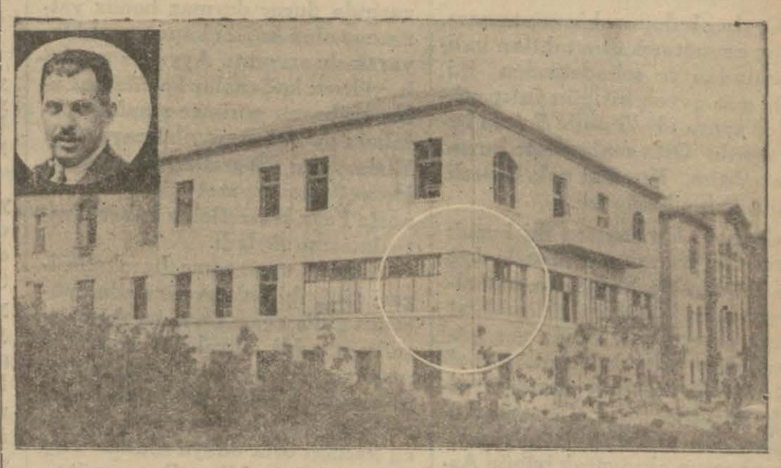

B. M. Meclisi binasını ve yeni ilâve edilen kısmını gösteren bir resim ve Kâzım Paşa Hazretleri

M. Meclisi bugün açılıyor!

Gazi Hz. hususî bir ehemmiyeti haiz olan nutuklarında Balkan sulhuna da temas edecekler

Fırka grupu da bu sabah ictimaa davet edildi

ANKARA, 31 (Telefonla) — Dördüncü Büyük Millet Meclisinin üçüncü içtima senesi yarın saat on dörtte *Reisicümhur Hazretlerinin bir nutku ile açılacaktır. Hususî bir ehemmiyet atfedilen bu nutukta Büyük Şef bilhassa Balkan sulhü yolunda Türkiyenin son zamanlardaki ciddî ve samimî teşebbüslerine ve elde ettiği neticelere temas edecek, Cümhuriyetin on yılda vücuda getirdiği eserleri tebarüz ettirerek önümüzdeki sene zarfında hükûmetin yapacağı işlere temas edecektir.*

Aziz Gazinin nutkundan sonra Riyaset Divanı intihabı yapılacaktır. Kâzım Paşanın tekrar reisliğe seçilmesi muhakkaktır. Encümenler intihabı ise müteakıp celsede icra edilecektir.

Riyaset Divanı aza namzetlerini seçmek üzere yarın Fırka Grupu saat on birde içtimaa davet edilmiştir.

İsmet Pş. Hz., muhterem misafirlerimizle birlikte

Sovyet heyeti bugün Meclis içtimaında bulunacak

Misefirlerimiz Gazi Hz. nin nutuklarını dinledikten sonra İzmire gidecekler

ANKARA, 31 (Telefonla) — Dost Sovyet misafirlerimiz Reisicümhur hazretlerinin yarın mecliste irat edecekleri nutku dinlemek maksadile İzmire hareketlerini tehir etmişlerdir. Misafirler yarın Millet Meclisinin toplantısında bulunacaklar ve akşam üzeri saat (21,50) de kalkacak hususî trenle İzmire hareket edeceklerdir. Misafirler İzmirde iki gece kalacaklar oradan Çanakkaleye de uğrayarak İstanbula geleceklerdir.

Ce. Voroşilov ve Ordumuz

ANKARA, 30. A. A. — Sovyet heyeti murahhasası reisi M. Voroşilov bugün Anadolu Ajansı muhabirine Türk ordusu hakkındaki intibalarını şöyle anlatmışlardır:

— " Türk ordusunun cümhuriyetin onuncu yıldönümü şerefine dün yaptığı ve bizim büyük bir alâka ile seyrettiğimiz geçit resmi bizde fevkalâde bir intiba bıraktı. Geçit resmi ender görülen bir intizamla cereyan etmiştir. Bu, ordu yüksek kumanda heyetinin ve azimkâr ve şayanı imtisal zabitan kadrosunun mümtaz evsafına, kıtaatın mükemmel inzıbat ve yüksek talim ve terbiye seviyesine en güzel bir delildir.

Avrupa orduları hakkında edindiğim malûmata nazaran ben şu kanaattayım ki; Türk ordusu kıymet itibariyle bu orduların hiç birinden aşağı olmadık-

(Devamı 6 ıncı sahifede)

İstanbulun Gazi Hz. ne şükranı

Vali ve Belediye reisi Muhittin B. tarafından Cümhuriyetin onuncu yılı münasebetile Reisicümhur Hz. ne şu telegraf gönderilmiştir:

Büyük Reisi Cümhur Gazi Mustafa Kemal Hazretlerine

Mübalagasız, istisnasız bütün İstanbul bir tek vücut ve bir tek yürek gönlü sizde ve gözü büyük eserinizde bahtiyarlığının azemetini kutlulamakdır. Şükran ve minnettarlıkla arzeylerim efendim.

İstanbul Vali ve Belediye reisi

Ruşen Eşref B.

Mebusluktan istifa etti

Ruşen Eşref B.

ANKARA, 31 (Telefonla) — Riyaseticümhur Umumî Kâtipliğine tayin edilen Afyon meb'usu Ruşen Eşref Bey meb'usluktan istifa etmiştir.

ANKARA, 31 (Telefonla) — Riyaseticümhur Umumî Kâtibi Ruşen Eşref Bey İstanbula hareket etmiştir.

Maliye vekili

ANKARA, 31 (Telefonla) — Maliye Vekili Abdülhalik Bey bu sabah geldi. Viyanada gözünde yapılan muvaffakıyetli ameliyattan sonra doktorlar muhterem vekile çalışmasında mahzur olmadığını söylemişlerdir.

Balkan konferansı Selânik'te toplanıyor

Hey'eti murahhasa reisi dün geldi, yarın gidiyorlar

Ayın beşinde Selânikte toplanması kararlaşan dördüncü Balkan konferansına iştirak edecek olan murahhas heyetimiz yarın şehrimizden hareket eyliyecektir. Heyet Stella d'Italia vapuru ile ve Pire tarikile Selâniğe gidecektir. Heyeti murahhasamıza riyaset edecek olan Büyük Millet Meclisi Reis vekillerinden Trabzon meb'usu Hasan Bey dün sabah Ankaradan şehrimize gelmiştir. Heyet Umumî Kâtibi Ruşen Eşref Bey de bu sabah gelecektir. Heyette aza olarak bulunacak zevatın isimlerini aşağıya yazıyoruz:

Heyeti murahhasa reisi Trabzon Meb'usu Hasan B.

Dr. Akil Muhtar Bey, Ali Muzaffer Bey, Ahmet Mitat Bey, Abdülhak Şinasi Bey, Türkiye İş Bankası Umumî Kâtibi Baki Bey, Cevat Abbas Bey, Efzayiş Suat Hanım, Fazıl Ahmet B., İstanbul Belediyesi Reis muavini Hâmit Bey, İbrahim Fazıl Bey, Nazım İzzet Bey, Nemli zade Mitat Bey, Nu-

(Lûtfen sayıfayı çeviriniz)

Milliyet

Selânik konferansında

Heyeti murahhasamızla birlikte Selânikte toplanacak olan dördüncü Balkan konferansına iştirak edecek olan arkadaşımız Mecdi Sadrettin Bey gaeztemize konferans haber ve intıbalarını telgraf ve mektuplarla bildirecektir.

Bu suretle her sene ehemmiyeti artan ve Balkanlarda daimî bir sulh tesisi gayesile çalışan Balkan konferansını "Milliyet,, yakından takip etmiş olacaktır.

Tarihî tefrika: 144

Yıldızdan Ordu Köşküne

Yazan: S. N. Her hakkı (Milliyet) indir.

Mitat Paşa ve Kızlar ağası

3

Sultan Azizin gazap ve tehevvürü. — Mitat Paşayı avutmak isteyorlar!... — Cevher ağanın Mitat Pş. yı ziyareti

Kızalarağası Hafız Behram Ağanın, Mitat Paşa aleyhinde Sultan Hamide verdiği arizeden mabaat:

"Sultan Aziz derhal telâşe düşüp kendi yaverihası İncirköylü Hüsmen Paşayı, başmüddeiumumî Lebip ve Adliye Müsteşarı Vahan Efendileri âcilen Edirneye gönderip tahkikata başlattığı gibi Ferik Cemil Paşa kumandasile iki üç alay asker dahi sevkettirmiş ve ihtilâlin önünü almak için Babıâliyi ve seraskeri sıkıştırmağa mecbur olmuştu. Edirneden alınan mühim haberlerden ihtilâl yangını devam ediyordu. Sultan Aziz, iç sıkıntısından sabahlara kadar uyuyamıyorlar, rastgeleni haşlıyorlar, gazepleri, tehevvürleri artıyordu. Valide Sultan Aslanımı teskine çalışıyor, teselliler veriyor, tekkelere kurbanlar gönderiyor, hatimler okutuyordu. Kendi de namazlar kılarak yirmi birer defa Yasinişerifler okuyarak oğlunun ve memleketin selâmetine düalar ediyordu.

"Cevher kulunuz, hiç unutamam, diyor; cennetmekânın tahttan indirilmesinden ve şehadetinden iki ay üç gün evvel, bir gün yatsı vaktinden sonra idi. Valide Sultan beni çağırdı. Orta mabeyinde huzuruna çıktım. Kendisi pek kederli ve sinirli bir halde idi.

"Cevher! Bu saatten iki buçuk saat sonra, bir saray arabasile doğruca İstanbulda Soğanağa mahallesinde kâin konağına gidip Mitat Paşayı göreceksin! Böyle geç gitmene sebep, Mitatın kafadarları olvakte kadar dağılmış, kendisi yalnız kalmış olacağı mülâhazasıdır. Benden çok selâmlar söyliyerek, hatırını sorup okşayarak bugün Aslanımla kendisini konuştuğumuzu ve ortalıktaki fenalıklardan padişahın çok üzülmekte olduğunu ve kendisinin dirayet ve ehliyetini ve Tunadaki muvaffakıyetlerini tezkâr ile şu müşkül hallerin düzelmesi ve devlet ve memleketin selâmete erdirilmesi için mütalealarını sorduğumuzu, gayret ve himmetini arzu ettiğimizi söylersin! Açıktan açığa olmıyarak sadaret makamına geçeceğini ima eder gibi davranırsın! Bakalım o, elebaşı, akıl kumkumasımeler diyecek? Ne ustalıklı cevaplar verecek? Bu tedbir ile hem onu biraz tatlı ümitlere düşürmüş, avutmuş oluruz. Hem de belki bir çıkar yol öğrenebiliriz, diye düşündüm. Çünkü bugünlerde Aslanımı çok rahatsız, geceleri uykusuz görüyorum, aşırı kederleniyorum. Sen, tamam saat on ikiye doğru oraya varmalısın! buyurmuşlardı.

Valide Sultanın verdiği emir ve talimat mucibince saat on iki sularında yani geceyarısında paşanın Beyazıt civarında Soğanağa mahallesinde kâin konağına vardım. Bindiğim saray arabası kapının hizasında durur durmaz henüz yatmamış olan kapıcı kapıyı aralıklayarak dışarı çıktı. Ayyıldız markalı, yüksek kadanalar koşulu has ahır arabasını görünce şaşaladı. Arabacı yamağı sarayihümayundan Kızlarağası Hazretlerinin Paşa Hazretlerini ziyaret için geldiğini, acele Paşa Hazretleine haber ulaştırılmasını söyledi.

"Kapıcı uçarcasına hareketle içeri gitti, iki dakika sürmeden paşanın gidiş ağası İbrahim Ağa koşa koşa geldi. İbrahim sarayihümayuna gelir gider olduğundan beni tanıdı. Usûl ve erkân üzere izzetleyip içeri buyurun etti. Üçüncü kattaki orta odaya aldılar. Hiç beklemeksizin Mitat Paşa, mütebessim bir sima ile göründü.

(Arkası var.)

HARICI HABERLER

Fransız kabinesi

Başvekil beyannamesinin esaslarını hazırladı

PARİS, 31. A. A. — Nazırlar meclisinin dünkü toplantısında M. Sarraut hükûmet beyannamesinin ana hatları hakkında arkadaşlarına malûmat vermiştir.

Bu beyanamede malî ve iktisadî vaziyetten, haricî siyasete ait işlerden bahsedilecek, bütçedeki müvazenesizlik halinin sürüp gitmesinin devlet maliyesini maruz bırakacağı tehlikeyi kavriyan parlamento azası arasındaki bütün iyi niyet sahiplerinin yardımları istenecektir.

M. Sarraut beyannamenin metnini perşembe günü kendi reisliği altında toplanacak nazırların tasvibine arzedecektir. Cuma günü Cümhurreisinin riyasetinde toplanacak nazırlar meclisinde beyanna menin kat' şekli kararlaştırılacaktır.

Yeni hükûmet bütçe nazırı M. Gardey nin maliye nazırı M. Bonnet ile birlikte hazırladığı malî kalkınma projesini önümüzdeki hafta içinde meclise vermek niyetindedir.

M. Bonnet hazinenin vaziyeti ve devletin malî itibarının korunması için alınması gerek olan tedbileri dün uzun uzadiye anlatmıştır.

Calmette için..

CENEVRE, 31 (A.A.) — Milletler Cemiyeti sıhhati koruma komitesinin dünkü toplantısında reis M. Madsen ile profesör Leon Berard geçen gün ölen M. Calmette'in hatırasını hürmetle anmışlardır.

Bundan sonra celse matem alâmeti olarak tatil edilmiştir.

Bir tayyare düştü

LURE, 31 .A. A. — Bale-Paris hava yolunda işleyen 3 motörlü Fransız tayyaresi sis yüzünden düşmüştür. Makinist ile bir yolcu ölmüş, diğer bir yolcu ile pilot ağır surette yaralanmıştır.

Altın esası

İngiliz - Amerikan müzakereleri ehemmiyet peydà ediyor

NEVYORK, 31 (A.A.) — Maliye ve borsa mahfellerinde umumî surette hüküm süren düşünceye göre altın hakkında M. Roosevelt tarafından takip edilen siyaset İngiltere ile Amerika arasında bir anlaşma elde edilmesi ve icabında altın esasına avdet olunması enticesine ulaşacaktır.

Bununla beraber gelecek zamanlar hakkında her hangi bir faraziye ve tahmin ileri sürülmek istenmiyor.

Yalnız Amerikanın ecenbi memleketlerden gelişi güzel ve düzensiz bir surette altın satın almayacağı fikrinde bulunuyor. Bir de Vaşington, Londradan ayrı olarak hareket edecek olursa İngilterenin - İngiliz lirasını korumak için - mukabeli bilmisil tedbirine baş vurmasından korkulmaktadır. İngilterenin bu yolda bir hareketi ise, meselâ Fransanın altın esasını bırakması gibi ehemmiyetli akisler ve tesirler hasıl edebilir.

VAŞINGTON, 31 (A.A.) — M. Leith Ross M. Acheson ve Federal Reserve bankaları umum müdürü M. Black İngiliz borçları hakkında konuşmuşlardır. M. Leith Roos en az on gün daha Vaşingtonda kalmak niyetindedir.

Yarı resmî mahfellerde zan ve tahmin edildiğine göre altın meselesi hakkında İngiltere ile Amerika arasında bir anlaşma elde edilmiş olması muhtemeldir.

Kanserle mücadele

MADRIT, 31 (A.A.) — Kansere karşı fennî surette mücadele için toplanan beynelmilel ilk kongre "Kansere karşı mücadele,, adlı bir beynelmilel birlik vücuda getirilmesini kararlaştırmıştır.

Lindberg abidesinin önünde

BURJE, 31 (A.A.) — Tayyareci miralay Lindberg yanında karısı olduğu halde dün ansızın Burjeye Atlas Okyanusunu vaktile şerefle geçmiş olmasının hatırasını ebedileştirmek için dikilen âbideyi görmeğe gitmiştir. Ondan sonra Lindberg, France - Air kumpanyasının tayarelere yolcu bindirilmesine ve eşya yüklenmesine mahsus meydanı ve hangarlarını gezmiş, bu kumpanyanın hatlarında işliyen ticaret tayyarelerinin ilk örneklerini görmüştür. Lindberg ile karısı France - Air kumpanyası mümessillerinin verdikleri ziyafette bulunduktan sonra Burjeden ayrılarak Parise gitmişlerdir.

Von Neurath ilkbaharda geliyor

BERLİN, 30 — M. von Neurath, Ankarada Türkiye Hükûmetine yapacağı ziyareti, bir çok işleri dolayısile, ilkbahara tehir etmiştir.

Almanyada iktısadî propağanda meclisi

BERLİN, 31 (A. A.) — Wolf Ajansından: İktısadî propaganda Meclisi İktısat Nezareti Müsteşarı M. Funk tarafından açılmıştır. M. Funk söylediği nutukta istihsal ve satış işlerinin ustaca bir propagandanın yardımı ile hissolunur derecede düzeltilebileceğini kaydetmiştir.

Bundan sonra Propaganda Nazırı M. Goebbels iktısadî propaganda Meclisi hakkındaki kanunun gözettiği maksadın Alman iktısat âleminin gayret ve kanaatlerinin — ferdî teşebbüs ve mes'uliyete dokunmaksızın — Alman iktısadî siyasetile teliften ibaret olduğunu söylemiştir.

M. Goebels bu meclisin Alman eşyası için propaganda yapması lâzımgeldiğini de ilâve etmiştir.

Daha sonra söz alan İktısat Nazırı M. Schmitt Almanyanın iktısat sahasındaki millî gayelerinin hiç bir ecnebi memleket aleyhine müteveccih olmadığını, asıl meselenin ecnebi memleketlerle yapılması lâzımgelen iktısadî mübadele münasebetlerinin yeniden tesisinden ibaret olduğunu beyan etmiştir.

Otomobilli nümayiş

DETROIT, 31 (A.A.) — Üç yüz otomobile binerek sokakları kaplayan 2500 nümayişçiyi dağıtmak için zabıta ihtiyat kuvvetleri de vak'a mahalline getirilmiştir. Bu nümayişçiler ellerine geçirdikleri taşları ve bunlara benzer şeyleri etrafa fırlatıp atmağa, camları kırmağa, otomobilleri devirmeğe koyulmuşlardır.

Bu nümayişten maksat otomobil aileri yapan fabrika işçilerinin grev esnasında işe başlamış olmalarını protesto etmektedir.

Casuslukla itham edilen gazeteci

BERLİN, 31. A. A. — Volff ajansından: Casuslukla itham olunarak Münih'te tevkif edilmiş olan İngiliz gazetecisi Panter, yalnız tahkikat hakiminin huzurunda söz söyliyebileceğini beyan etmiştir.

Kutup seferi

KRİSTOBAL, (Panamada) 31. A.A. Cenup kutbünde yaptığı keşiflerle tanınmış Byrd yeni Zelandada Dunedina limanına gitmekte olan Yacob Rupper adlı gemisile Kristobala gelmiştir. Byrd, yanındaki heyet azasını hareket üssü olan Dunedin'de bırakacak, bunlardan yalnız 45 kişiyi alarak seferine çıkacaktır.

SON DAKİKA

Romanya ve Bulgaristan kralları görüşecekler

Resmî bir tebliğ neşredildi

SOFYA, 31. A. A. — Kral Boris, maiyetile birlikte dün Sofya'dan hususi trenle hareket etmiştir. Yolda kendisine başvekil M. Mouchanoff mülâki olmuştur. Kral, Tuna üzerindeki bulgar limanı olan Ruşçukt'a başvekil M. Mouchanoff, Bulgaristan'ın Bükreş sefiri M. Rolef ve maiyetile birlikte Cernomor ismindeki bulgar yatına binerek Tuna'nın öte sahilindeki Romanya limanı olan Raman Damo'ya geçmiş ve orada Romanya krallık yatı Stefan Celmare'a çıkmıştır.

Romanya kralı Karol, başvekil Vaida, hariciye nazırı M. Titulesco ve Romanya nın Sofya sefiri Stoica yatta Kral Borisle maiyetindeki zevata intizar ediyorlardı.

Mutat takdim merasiminden sonra, Krallar, halkın alkışları ve top sesleri arasında Ramadan rıhtımına inerek Bulgar marşı terennüm etmekte olan müfrezeyi teftiş etmişler ve müteakiben tekrar Romanya yatına binerek Rusçuk limanına gelmişlerdir. Yat, limana yaklaşınca 21 defa top atılmak suretile selâmlanmıştır. Krallar, Romanya marşını çalan muzika sesleri arasında rıhtıma inerek bulgar müfrezesini teftiş etmişlerdir. Sonra iki Kral, Stefan Cermare yatına binerek Nicomol istikametine hareket etmişlerdir.

Kral Boris ile Kral Karol, Romanya yatı üzerinde altı saat bir tenezzühten sonra Rusçuk'ta pek samimî bir surette ayrılmıştır ve müteakiben Kral Boris ve maiyeti hususî trenle Sofyaya hareket etmiştir.

Resmî tebliğ

Bu münasebetle aşağıdaki resmî tebliğ neşredilmiştir :

Bulgar Kralı üçüncü Boris Hazretleri ile Romanya Kralı İkinci Karol hazretleri 30 teşrinievvelde Romanya'nın "Yergöy" şehrinde mülâki olmuşlardır. İki Kral, Yergöy'deki Romanya maiyet müfrezesini teftiş ettikten sonra Rusçuka' gitmişler ve Bulgar maiyet müfrezesini teftiş etmişlerdir. Orada bulgar mülki ve askeri ricali, kral Karol'e takdim edilmiştir. Müteakiben iki Kral maiyetlerile birlikte Romanya yatı Stefan Celmare'a binerek zimmiç ve Sviçtof'a ve oradan da azimet noktalarına gitmişlerdir. Yatta, Kral Karol tarafından Kral Boris şerefine bir öğle ziyafeti verilmiştir. Bu münasebetle, Bulgar başvekili M. Vaida ve Romanya hariciye nazırı M. Titulesco, yatta gerek iki memleketin mütekabil menfaatlarına ve gerek Balkanlarda sulha tealluk eden muhtelif meseleler hakkında görüşmüşlerdir. İki hükûmet aralarında muallakta bulunan meseleleri mümkün olan süratle halletmeği arzu ettiklerini beyan ve sulhun tahkimi eserine samimî bir dostluk ruhu ile iştirak arzularını izhar ederler.

Bulgar misafirlerimiz dönüyorlar

ANKARA, 31 (Telefonla) — Büyük bayramımıza Bulgar Hükûmeti namına iştirak eden heyet bu akşamki trenle İstanbula hareket etti. Misafirler tren hareket etmeden evvel 'Yaşasın Türkiye,, diye bağırdılar ve alkışlandılar.

Başvekilin nutku

(Başı 1 inci sahifede)

dar büyük bir zevk olacaksa bu vazifenin ifa olunduğunu görmek de memleket için o kadar büyük bir teminat olacaktır. Buradan yetişeceklerin bundan beş on sene sonra memleketin mukadderatı üzerinde fikirleriyle, bilgileri ile müessir olacak büyük mütehassıslar olduklarını görmek bütün çekilen emeklerin, zahmetlerin karşılığı olacaktır.

Yüksek enstitünün büyük bayram gününde açılması, manasındaki yüksekliği ve genişliği anlatmaya vesile oldu. Ankaranın bütün yüksek şahsiyetleri, cemiyete şeref veriyorlar. Bütün beynelmilel yüksek temsil heyetleri ve diplomatik heyetinlerin burada hazır bulunmasına teşekkür ederiz.

Bilhassa dost ve çok yüksek Sovyet Heyetinin huzuru ile açılması bizim için ayrıca bir memnuniyet ve şereftir. Bu enstitüde hoca olarak çalışacaklara candan muvaffakıyetler dilerim. Bu müessesede talebe olarak çalışanlara şahsan gıpta ediyorum.

Şimdi enstitüyü dolaştığımız zaman bu müessesenin tertibatından ve kıymetinden zevk duyacağınıza eminim.,,

Toprak alma merasimi

ANKARA, 31. A. A. — Cümhuriyetimizin onuncu yıl dönümünde milletin Gazisine duyduğu sonsuz minnet ve şükranını millet mikyasında ve Gaziye lâyık bir hediye ile izhar etmesi düşünülmüş ve en mukaddes en deyerli hediye olarak her yerde Cümhuriyet meydanından bir avuç toprak alınıp bir araya getirilerek Gaziye verilmesi muvafık görülmüştür. Bu suretle kararlaşan ve C. H. Fırkasının bayramdan evvel tebliğ ettiği program ve talimatla memleketin her yerinde olduğu gibi bugün Ankarada Cümhuriyet meydanında halk, ordu ve gençlik hazır olduğu halde bayramın ilk günü kalabalığını hatırlatan bir kesafet ve heyecan ile toprak alma merasimi yapılmıştır. Muhtelif milli ve resmî teşekküller namına birer kişi Cümhuriyet meydanının toprağından birer avuç alarak hazırlanan torbaya koymuştur.

Korfodaki hadise

ATİNA, 31. A. A. — Bazı ecnebi muhabirler tarafından bildirilen dünkü Korfo hadiseleri ehemmiyeti haiz değildir. Hadise İtalyan kolonisi faşizmin Roma üzerine yörüyüşünün 11 inci yıldönümünün tesidi sırasında bazı müfrit gençlerin tezahüratına munhasır kalmıştır.

Müdahale eden polis tezahüratçıları dağıtmıştır.

Birkaç sivil ile bir kaç polis memuru yaralanmıştır. Fakat hiç bir İtalyan zarar görmemiştir. Korfo valisi ve cümhuriyet müddeiumumisi, İtalyan konsolosuna teessülerini beyan etmiştir. Konsolos bu sabah valiyi ziyaret ederek memurlar tarafından ittihaz edilen ve hiç bir İtalyanın müteessir olmamasını temin eden tedbirlerden dolayı memnuniyetini beyan etmiştir.

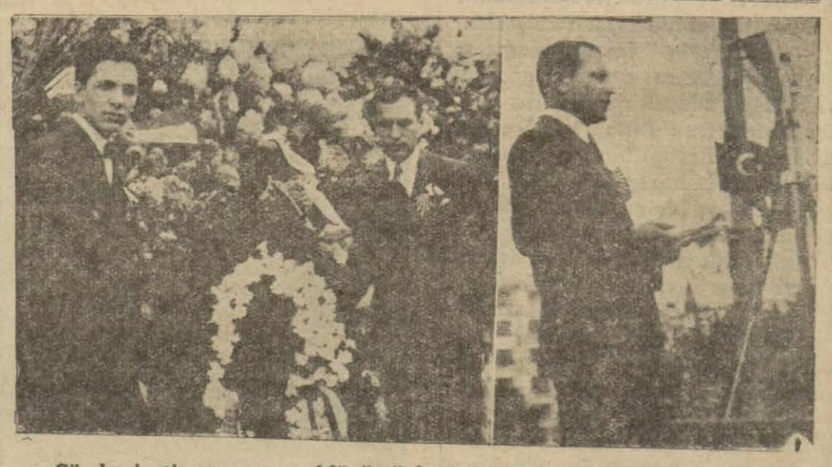

Cümhuriyetin onuncu yıldönümü bayramının kutlulama merasiminde bulunmak üzere Romanyadan gelen Türklerden bir kısmı Ankaraya da gitmişti. Kafilenin reisi olan Romanya Türk Gençler Derneği Reisi Salih Hasan Bey dün matbaamızı ziyaret etmiş ve gördükleri hüsnükabulden büyük bir memnuniyetle bahsetmiştir.

Romanyalı ırktaşlarımız dün merasimle Taksim Cümhuriyet abidesine çelenk koymuşlardır. Salih Hasan B. abide önünde bir nutuk söylemiş, Cümhuriyeti, Gazi'yi Romanya Türkleri namına selâmlamıştır.

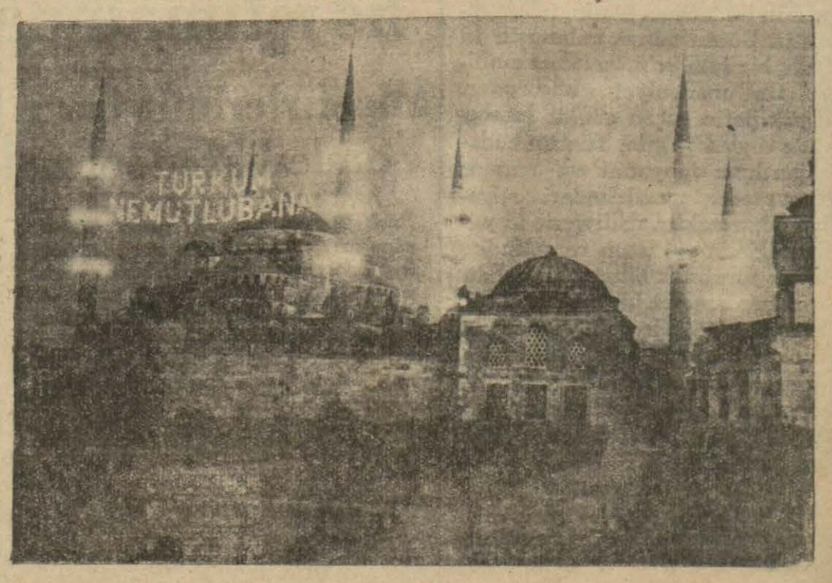

Gece muhtelif camilerde mahyalar kurulmuştur. Resim, gece Sultanahmet camiinde kurulan mahyayı göstermektedir

Muhabir mektubu

Giresonda belediye işleri

Şehrin su ihtiyacı tatmin ediliyor, belli caddeler parke ile döşendi

GİRESON, (Milliyet) — Belediye reisi Eşref Dizdar Beye karşı her Giresonlunun kalbinde samimî bir sevgi ve saygı vardır. Kendisile Gireson şehir işleri hakkında konuştum.

— 1931 senesi haziranında intihap edilerek vazifeye başlıyan yeni belediye heyeti şehrin muhtaç olduğu her türlü işlerini çok mükemmel buldu. Ve birinci iş olarakta beş senelik iymar ve mesaî programı yaptı, İymar işlerine başlayabilmek için elimizde muhakkak şehrin bir harita ve plânı lâzımdı, Güzide bir heyetifenniyenin uzun mesaisile vücuda getirdiği bu harta ve plân belediye meclisince tetkik edilerek kabul edildi, hartaya uygun olarak, Gireson en işlek caddesi olan ve fakat çok harap bir vaziyette bulunan "Bekir paşa,, caddesi mükemmelen yaptırılarak yeni yol hükûmet konağının kapısına kadar parke ile tefriş edildi.

Çamurlarile, kirile, fena kokusile en fena bir caddemiz olan "Arif Bey,, caddesi de esaslı suretet yapılarak tertemiz bir hale kondu. Bu cadde yapılmazdan evvel o civardan gelen lağımlar açtırılan derin ve fennî kanala verilmek suretile fena kokuların önü alındı.

Biran evvel yapılması çok matlup olan ve idarei hususiye ile de alâkası bulunan "İsmet Paşa,, caddesinin dahi hususî idarenin de muavenetile şose olarak yaptırılmasına başlandı.

Uzun seneler tamir görmemesi dalayısile pek bozuk olan iskele civarı tesvian tamir edilerek parke ile tefriş edildi,

Halkın sıhhî, bediî ve ruhî ihtiyacını tatmin edebilmek için yaptırdığımız park manzarası itibarile kasabanın en güzel yeridir. Evvelce kayalık, mezarlık, mezbelelik ve harap bir cami enkazından ibaret olan bu yer, şimdi güzelleşmeye, çiçekleşmeye başlamıştır.

Gireson Belediye reisi Eşref Dizdar Bey.

Sıhhat:

Halkın sıhhî vaziyetile yakından alâkadar olan belediye müracaat eden bütün hastalara doktorumuzu göndermek suretile muayenei sıhhiyeleri yapılmakta ve ilâçları da parasız verilmek suretile tedavilerine gayret edilmekte ve muhtacı muavenet bikeslere ise her suretle yardımda bulunulmaktadır. Bunlardan başka açık bulunan lağımlar kapatılmakta ve şehrin bütün sokakları her ân için temiz bulundurulmaya çalışılmaktadır.

Halli çok lâzım işlerden bir de et ve zebih meselesi idi; bu mühim işi de gözönünde bulunduran belediye mezbahayı ikmale muvaffak olarak hayvanlar bir senedir bu fennî mezbahada baytarın mürakabesi altında kesilerek halkın ucuz ve temiz et alabilmesi temin edilmiştir.

Su meselesine gelince:

— Evvelce mevcut suların tahlili için İstanbul kimya ve Bakteriyolojihanalerine nümuneler gönderilmişti, alınan raporlarda gösterilen neticeler memnuniyetimizi mucip olmuştur. Yüzbaşı suyu, çalık oğlu suyu, kedikkaye suyu, kavlaan suyu, poyraz, suyu, gücük yalı suyu, (kaya suyu) isimlerile altı menba suyumuzun temiz ve hastalık verici mikroplardan âri ve kabili şürp olduğu tahakkuk etmiştir. Bunların içinde kedikkaya ve yüzbaşı suları Karadeniz sahilinde en temiz en hafif ve leziz sular olduğu tebeyyün etmiştir. Bu sulardan bazılarının menbalarında ufak tefek inşaat yapılmak suretile temizliklerine halel gelmemesi temin edilmiştir. Bu suları halka temiz ve ucuz içirebilmek için ücreti balediyeden tayin ettiğimiz iki memurumuz suların doldurdukları tenekeleri mühürler, halk bu mühürlü tenekelerin bir tanesini beş kuruş gibi cuz'î bir paraya alır. Bu meyanda kasaba dahilinde bulunan diğer suların şürbe salih olup olmadığını halkımızın kolayca görüp anlayabilmesi için bütün çeşmelerin üzerlerine büyük harflerle içilir veya içilmez levhaları koydurulmuştur. Gelecek sene içinde kabili şürp olmıyan sularımızı da ıslah ederek içilebilir bir hale getirebileceğimizi ümit ediyorum.

İskele:

İskelemizin tevsian inşası bu seneki imar projemizin başındadır. vukubulan müracaatımız üzerine Nafia Vekâleti tarafından gönderilecek liman ve iskele mühendisi M. Dümayo ismindeki zatın gelmesini bekliyoruz. Mumaileyh gelir gelmez yapacağı projeye göre inşaata başlıyacağız.

Cümhuriyet bayramı hazırlıkları:

Cümhuriyetimizin onuncu yıldönümü bayramını canlı, nurlu, renkli ve parlak bir surette kutlulamak için komisyon ve belediyece icap eden karar ve tedbirler alınmıştır. Resmî ve hususî bütün binalar donatılarak şehrin muhtelif yerlerine ve bu meyanda belediye meydanlarında büyük taklar kurulacaktır.

Şehir baştan başa donatılacak, gece elektrik ziyaları arasında nurlar içinde kalacaktır. Karada, denizde büyük fener alayları yapılarak, mektepliler, halk ve esnaf teşekkülleri Cümhuriyet ve istiklâl marşlarını hep bir ağızdan söyliyerek bu fener alaylarına iştirâk edeceklerdir. Köylerimizin umumundan bir çok atlı ve yaya köylülerimiz şehre gelecekler, gündüz ve gece yapılacak büyük tezahürata millî kıyafetlerile iştirâk edeceklerdir. Halkevi, mektepliler ve Hilâl kulübü gençleri bir çok piyesler temsil edilecek ve halk hatipleri tarafından hitabeler ve konferanslar verilecektir. Hükûmet tarafından jandarma mektebinin büyük salonlarında resmî balo verilecek ayrıca şehrin her yerinde, hattâ köylerimizde eğlentiler ve eğlenceler tertip edilecektir. Giresonlular büyük bayramı bütün mânâ ve şümulile fevkalâde tezahürat içinde hakikaten mislî görülmemiş bir şekilde candan kutluyacaklardır.

---

ri Bey, Reşit Saffet Bey, Hukuk Fakültesi Reisi Tahir Bey, Vasfi Raşit B., Millet Meclisi Umumî Kâtibi Veysel Bey, Zeki Mesut Bey.

Bundan başka Matbuat Cemiyeti namına arkadaşımız Mecdi Sadrettin ve Hilâli Beylerle Hakimiyeti Milliye refikimizden Naşit Hakkı Bey heyete refakat edeceklerdir.

ŞEHİR HABERLERİ

FIKRA

Şehir meclisi için güzel bir iş başlangıcı

Bundan evvelki (bir türlü ödenmiyen borç) isimli fıkramda, elektrik, havagazı saatlerine ait kira bedellerinin, senelerden beri muntazaman aboneler tarafından tediye edilmesine rağmen bir türlü ödenemediiğnden şikâyet etmiştim. Makale çerçevesinin darlığı, beni, bugün bu yazımla başka bir cepheden ayni mevzua sevketmiştir. Ben, o yazımla halkın en haklı şikâyetlerinden birisi üzerine parmağımı koymuştum.

Saat, kofra kiraları, hak mefhumile tabantabana zıt, halkın pek kaba bir şekilde istismarı, bir nevi vergi evsaf ve mahiyetindedir. Her haksızlığın görüldüğü, hattâ sezildiği takdirde tamiri, devletin en tabiî vazifelerindendir.

Yukarıda isimlerini saydığımız üç şekilden birisi, son günlerde belediyemizin eline geçti. Temennimiz, diğer bu kabil teşekküllerin de pek yakında ayni âkıbete erdiğini, şehir halkının özmalı olduğunu görmektir.

O kanaatteyiz ki bugün Terkos şirketini devralan belediyemiz, halka karşı yeni bir vazife ile karşı karşıya bulunuyor: Bu da Terkos kumpanyasının senelerdenberi halktan fuzuli olarak alageldiği saat kirası bedelini derhal kaldırmaktır. Usullerini, âdetlerini beğenmiyerek tenkit ettiğimiz ve fenalıklarını gördüğümüz müesseselerin, bize intikalinde onların fena âdetlerini kaldırmıyarak olara merbutiyet göstermek ve onların devamına müsaadet etmek, hakikatte birincisinden daha ağır bir kabahattir. Işte belediyemiz, bu gün bu mevzuda halka karşı böyle bir vazife ile karşı karşıya bulunuyor. Bunu, fedakârlık değil, belediyeye terettüp eden en tabiii bir vazife, hattâ daha doğğrusu bir mecburiyet addediyoruz.

Belediye, bu vazifesini ifa etmekle hem Eleketrik ve Havagazı şirketlerine bir imtisal nümunesi vermiş olacak, hem de onlara bu husustaki vazifelerini ihtar için bize bir hak ve salâhiyet bahşetmiş bulunacaktır.

Belediye reisimiz tarafından şehir meclisine vâki olacak böyle bir teklifin, umumî bir tasvip ve kabulle karşılaşacağında şüphe değil tereddüt bile abestir.

Bu, Şehir meclisimizin bu seneki açılışının en güzel bir işi, en güzel bir iş başlangıcı olacaktır.

Salâhattin ENİS

Ekonomi

İspanya ile ticaret

Ataşe komersial tevakkuf devrinin geçeceğini söyliyor

Türkiye ile Ispanya arasında aktedilen ticarî modus vivendinin 2 teşrinisani tarihinden itibaren müddeti bittiğinden bir daha temdit edilemiyeceğini yazmıştık.

Hükûmetin bu kararı Ispanya ticarî mehafilini telâşa düşürmüştür. Ispanya sefareti ticarî müşaviri Mösyö Lui Garcia Guyarro bu hususta şu beyanatta bulunmuştur:

— Modus vivendinin temdit edilmemesi Türkiye ile Ispanya arasında ticarî münasebatı müşkül bir safhaya koyacaktır. Bununla beraber her iki taraf vaziyeti takdir ettiğinden itilâfın tecdidine çalışmaktadır.

Türk hükûmeti, Şevki Bey gibi bir zatı Madrit sefirliğine tayin etmekle Ispanya piyasasının, Türk mahsulâtı için olan ehemmiyetini takdir etmiş oluyor. Ticarî itilâf için Madritte müzakerat cereyan ediyor, yeni bir itilâfın bugünkü müşkülâtı bertaraf etmesini temenni ederim. Türk ihracat tacirlerinin bana vaki olan ifadelerine göre, Ispanyaya sattıkları eşyanın bedelini tahsil için müşkülâta maruz kalmaktadırlar. Fakat, bu müşkülât Ispanyada kambiyo mürakabe merkezinin, miktarı kâfi devise malik olmamasından ileri gelmektedir. Ispanyaya ihraç edilen malların peçete olarak mukabili, daima tüccarın emrine amâde bulunduğundan Türkiyeden gelen eşyanın bedelinin tesviye edilmemesi mevzuu bahis değildir. Bu tevakkuf devrinin geçici bir şey olacağını ve ihtiyaçları olan kambiyoyu elde edeceklerini ümit ederim.

Yakın bir âtide bütün müşküllerin izale edileceğine ve Türkiye ile Ispanya arasındaki ticarî münasebatın, yalnız Türkiyenin ticarî vaziyetini değil, ayni zamanda halkın Ispanyollara karşı olan hissiyatını benim gibi herkes, arzu edilen bir şekle gireceğinden emindir.

Ben Türkiyenin iktısadî ve içtimaî vaziyeti hakkındaki müşahedelerime göre, iki hükûmet ticarî münasebatının daha sıkılaşacağını zannediyorum.

Umuru nafia, bahriye tezgâhları ve büyük Ispanya sanayiinin, Türkiyede çalışabilmeleri kabil olacağına eminim.„

Belediyede

Umumî meclis

Bugünden itibaren yeni sene faaliyetine geçti

İstanbul Umumî Meclisi bugün yeni sene içtimalarına başlıyacaktır. Bugün Daimi Encümen ve Riyaset Divanı intihapları yapılacaktır. Daimi Encümende değişiklik olmıyacağı tahmin edilmektedir. Bugün intihaplar neticelenecek ve cumartesi günü tekrar toplanarak bütçe müzakeratına başlanacaktır.

Galata köprüsü Eminönüne verildi

Cümhuriyet Bayramı münasebetile yapılan tezyinat ve tenvirat işlerinde Galata köprüsü gene ortaya bir mesele çıkarmıştır. Galata köprüsünün yarısı Eminönü Kaymakamlığına, yarısı Beyoğlu Kaymakamlığına merbuttur.

Bayram münasebetile tenvirat ve tezyinat yapılırken köprünün süslenmesi bu mıntaka ayrılığından müşkül olmuştur. İki kaymakamlık köprüyü yarıya kadar süslemişler fakat ortada bir kısım kalmıştır. Belediyece bu husus nazarıitibara alınarak badema Galata köprüsünün Eminönü Kaymakamlığına raptına karar verilmiştir.

Oktruva kalkınca

Bu sene oktruvanın lâğvi münasebetile belediye varidatının mühim bir miktarda azaldığına göre oktruva varidatının lâğvinden sonra belediyenin yüzde onlardan aldığı varidatın 231 tutar bedeli ile diğer varidat yekûnuna göre 934 bütçesi hazırlanacaktır.

Ancak belediye yeni kanun ile yapmağa mecbur olduğu yeni hizmetlerden bir kısmını bu sene yapmak mecburiyetinde olduğundan bütçede eksilen miktar için yeni varidat membaları aranacaktır. Bunun için yakında faaliyete geçecek olan Belediye Bankasından bir miktar para istikraz edilmesi zarurî görülmektedir.

Furgonda yangın

Ankaradan gelen yolcuların eşyası yandı

Dün sabah Ankaradan gelen posta treninin furgonunda, Eskişehirden sonra atılan bir cigaradan ateş çıkmış ve eşya için için yanmağa başlamıştır. Bidayette işin farkına varılamamış, fakat furgondan duman çıkmağa başlayınca faaliyete geçilerek, bir kısım yolcu eşyası yandığı halde, ateş söndürülmüştür.

Cemiyetlerde

Esnaf Bankası

Yardımcı bir banka teşkiline çalışılıyor

İstanbuldaki esnaf cemiyetleri bir Esnaf Bankası teşkiline çalışmaktadır. Esnaf Bankası, her türlü esnafa muhtaç olduğu krediyi temin edecektir.

Esnaf, bugünkü şartlar dairesinde bu parayı güçlükle bulabilmektedir.

Verilen malûmata göre şimdiye kadar banka teşkili için yatırılan paranın yekûnu 10 bin lirayı bulmuştur.

Hilmi B. Viyanaya gitti

Vilâyet bu seneden itibaren hayvancılığa bir kat daha ehemmiyet vermeğe başlamıştır.

Teşrinisanide İstanbulda açılacak olan hayvan sergisinde memleketimizde yetişen bütün hayvanlardan birer nümune teşhir edilecektir. Serginin daimî olması için de Baytar Müdürlüğü Vilâyete müracaat ederek teşebbüsatta bulunmuştur.

Bundan başka bu seneden itibaren yerli hayvanatın besleniş, bakım tarzının ıslahı ile Macar ve İngiliz kadanaları gibi damızlık aygır yetiştirilmesine bir kat daha dikkat edilecektir.

Kız muallim mektebinin müsameresi güzel oldu

Çapada İstanbul Kız muallim mektebinde dün akşam cümhuriyetin onuncu yıldönümü münasebetile güzel bir müsamere verilmiştir.

Müsamereye Vecihe Ziya Hanımın (Cümhuriyet hakkında bir kaç söz) mevzulu hitabesile başlanmıştır. Bundan sonra istiklâl marşı söylenmiştir.. Ve bu marş canlı tablo halinde temsil edilmiştir.

Telebeden Nedime Hanım (Geçen on yıl içinde) isimli bir şiir okumuştur. Eski mektep piyesi oynanmıştır. İstanbul marşı söylenmiş, zeybek dansı, kır dansı oynanmış, Türk kadınları revüsü, daha bir çok numaralar gösterilmiştir. Talebeler çok muvaffak olmuşlar ve alkışlanmışlardır.

Mektepte bir sergi açılmıştır. Gazi köşesi çok güzeldir. Elişleri ve tabiiye köşeleri de takdire değer.

Müsamere çok samimi olmuş, talebe velileri çok güzel bir gece geçirmislerdir.

Maarifte

Ayrılış çayı

Deniz Harbiyesi mezunları diplomalarını alıyorlar

Deniz harbiyesinin 933 mezunlarının diploma tevzii merasimi, bir kaç güne kadar Heybeliada Deniz Harp mektebinde yapılacaktır. Bu seneki mezunlar 48 gençten ibarettir. Dün öğleden sonra Heybeli Deniz Harp mektebinde mezunlar şerefine bir ayrılış çayı verilmiştir. Çayda kumandanlar ve matbuat müntesipleri, diğer davetliler hazır bulunmuşlardır.

Talebe birliğinin serpuşları değişecek

Talebe Birliğinin yeni serpuşlarının değiştirilmesine karar verilmiştir. Birlik yeni ve daha zarif bir kasket şekli düşünecektir.

Nuruosmaniye kütüphanesi

Nuruosmaniye kütüphanesi Türk yapıcılığının ve mimarlığının kıymetli bir şaheseridir. Bina baştanbaşa kıymetli mermerlerle yapılmıştır. İçindeki eserler itibarile kütüphane çok zengindir. Bütün müsteşrikler ve seyyahlar bu kütüphaneyi mutlaka ziyaret ederler. Yalnız son yangınlarda kütüphanenin şimal tarafındaki mermerler çatlamış ve duvarı da sakatlanmıştı. Maarif müdürlüğü bu sakatlığı tesbit etmiştir. Son zamanlarda sakatlık ilerlemiştir. Bu taraftaki pencere kapakları bile kapanmamıya başlamıştır. Binanın altındaki dükkânlarda demirciler çalışıyor. Ors darbeleri binanın vaziyetini büsbütün tehlikeye soktuğu için Maarif Müdürlüğü bu tehlikeni nizalesi için teşebbüste bulunmuştur.

Galatasaray lisesinde

Cümhuriyetin onuncu yıldönümünü kutlulamak maksadile pazartesi günü ve akşamı, salı günü Galatasaray lisesi konferans salonunda toplantılar yapılmıştır.

Mektebin orkestra ve koro heyeti tarafından istiklâl ve onuncu yıldönümü marşları söylendikten sonra mekteki musişi muallimlerinden Seyfettin Asaf Bey tarafından bestelenen Galatasaray marşı ayni heyet tarafından çalınmış ve alkışlanmıştır. Bunu müteakip muallim Rüknettin Bey tarafından cümhuriyet mevzulu konferans verilmiştir.

Sonra Faruk Nafiz Beyin (Kahraman) piyesi talebe tarafından temsil edildi. Müteaddit defalar alkışlandı.

Müsamere arasında talebenin yaptığı inkılâp sergisi ve bilhassa Gazi köşesi takdirler kazandı.

İkinci perdenin sonunda mektebin altı yaşındaki talebesi Hamidin Mozart'in (Türk marşı) büyük alkışlar topladı.

Piyesin sonunda bütün sahneyi kaplayan Türk bayrağı önünde hazır bulunanların da iştirakile istiklâl marşı nı herkesin söylemesi (Yaşasın Gazi) seslerile salonu çınlattı.

Hastaları ziyaret

Cümhuriyet bayramı münasebetile, Evkaf Umum müdürlüğünün tebligatı üzerine İstanbul Evkaf müdürü Niyazi Bey şehir hastanelerini dolaşarak hastaların hatırlarını sormuş ve bazı hediyeler vermiştir.

Büyük bayrammız münasebetile, Evkaf idaresinin hatırlarını sormalarından dolayı hastalar, fevkalâde memnun olmuşlar ve teşekkürlerini ifade etmişlerdir.

İnhisarlarda

Tuz fiatleri

İnhisarlar idaresi tenzili için tetkikat yaptırıyor

İnhisarlar İdaresi tuz fiatlerinin indirilmesi meselesini tetkik ettirmektedir.

Gümrük ve İnhisarlar Vekâelti,mahsulât fiatlerinin düşkünlüğü karşısında, köylünün zorlukla tuz aldığı hakkındaki neşriyatla alâkadar olmuş, bu meselenin tetkiki için, İnhisarlar İdaresine emir vermiştir.

Sigara fiatleri

İnhisarlar Müdürlüğü cigara fiatlerini indirmek için tetkikatına devam etmektedir. Bu hususta Başmüdürlüklerin mütaleası sorulmuştu. Bunlardan gelecek cevaplara göre, kat'i bir karar verilecektir.

Bir gümrük muhafaza gemisi ısmarlandı

BREMEN, 31 (A. A.) — Wolff Ajansından: Türkiye Hükûmeti Luersen deki deniz tezgâhlarına otuz tonluk bir gümrük muhafaza gemisi ısmarlamıştır.

Rejiden inhisara

İnhisarlar müdüriyeti onuncu yıldönümü münasebetile bir kitap çıkarmıştır. Bu kitaba göre 923 senesinde reji idaresi hazineye ancak 4 milyon 650 bin lira varidat verdiği halde yalnız tütün inhisarının 932 senesinde hazineye 20 milyon 100 bin lira verdiği kaydedilmektedir.

Vilâyette

Daireler

Bugün bütün resmî daireler açılıyor

Cümhuriyet Bayramı münasebetile üç gündür tatil edilmiş bulunan daireler bugün açılmıştır.

Takas komisyonu

Takas Komisyonu bugün Vali muavini Ali Rıza Beyin riyasetinde toplanarak takas işlerile meşgul olacaktır.

Ziraat sergisi

Ziraat sergisi dün de binlerce halk tarafından gezilmiştir. Sergi cuma akşamı kapanacak ve bugün de mükâfatlar verilecektir.

Eski Nafia vekili Viyanaya gitti

Eski Nafia vekili Hilmi Bey, tedavi için Viyanaya gitmiştir.

Üniversitede

Tedrisat bir kaç gün tehir edildi

Üniversitedeki ıslahat dolayısile yeni yapılan bazı tadilât ve inşaat henüz ikmal edilememiştir. Tedrisata 5 teşrinisanide başlanması mukarrerken, ayın 11 ine tehir edilmiştir. Teşrinisaninin 11 inde bütün fakültelerde tedrisata başlanacaktır. O vakte kadar inşaat bitmiş olacaktır.

Üniversite kadrosunun önümüzdeki hafta içinde ilân edilmesi beklenmektedir. Kadro tamamlanmıştır.

Talim ve Terbiye Dairesi Reisi İhsan Beyin bugünlerde İstanbula gelmesi beklenmektedir.

KULAK MİSAFİRİ

En büyük eser

— On yılın en büyük eseri nedir?

Bu sorguya cevap vermek nasıl kolay olur ki, on yılın eserleri üzerinde bir mukayese yapmağa, ehemmiyetleri noktasından birini ötekinden ayırt etmeğe imkân yok.

Halifenin kapı dışarı atılması mı? Ondan daha büyüğü var: Cümhuriyet idaresinin kuruluşu!

Fakat Cümhuriyetin ilânından evvel ve ondan sonra yapılan işler, sanki ondan daha mı az mühim? Ya, dört yüz bin mübadilin yerleştirilmesi? Ya bin müşkülâta karşı konularak, on para borç almadan devlet maliyesi için munta zam bir bütçe yapılması? Ya, paramızın korunması? Ya, ithalâtımızı azaltmak için alınan tedbirler? Ya memleketi sanayileştirmek yolundaki gayretlerin verdiği netice?

Ya Medenî kanunun kabuliyle beraber Türk kadınına erkeği yanında mevki verilişi? Ya, din ile dünya işlerinin ayrılışı? Bütün bir hususmet cihaniyle karşı karşıya iken bu cihanın içinde yaşayan devletlerin hepsi ile ayrı yarı dost oluşumuz? Milletler arasında hatırı sayılır bir varlık sayılışımız? En kuvvetli devletlerin, en büyük adamlarını Ankaranın cazibesine tutulmuş gibi hükûmet merkezimize toplayışımız?

Ya Anadolunun bağırında vücude getirdiğimiz imar faaliyetleri? Çoraklıkla, bilgisizlikle, hareketsizlikle, heyecansızlıkla, sıtma ile, frengi ile, trahomla ve daha böyle içtimaî, sıhhî bin bir illet ve bin bir dertle yaptığımız mücadeleler? Ya, vatanın çepeçevre demir ağlarla örülüşü? Ya yeni harfler, ya yeni dil? Ya yeni ülkü? Ya köhne sarığın ve ciğer kırmızısı fesin atılışı?

Görüyorsunuz ki, söz uzayor ve yapılan büyük işler saymakla bitmiyor.

O halde nedir, hangisidir, on yılın en büyük eseri?

Bunu, kendi kendime sordum. Aklı eren tanıdıklara sordum. Hiç biri kestirme bir cevap veremedi. On yılın en büyük eseri?.. On yılın en büyük eseri?..

Dün, dokuz yaşındaki mektepli kızımla konuşuyordum. Ona da sordum:

— Cümhuriyet ilân edileli kaç sene oldu?

— On sene...

— Söyle bakayım: Bu on senenin en büyük eseri hangisidir?

— Eser ne demek baba?

— Meydana getirilen işlere eser derler.

Çocuk, hiç düşünmeden kendini gösterdi:

— Cümhuriyetin en büyük eseri bizmişiz baba... Mektepte hocam söylüyor..

Kızımın hakkı var: En büyük eser, onlar... Yeni yetişen Cümhuriyet neslinin çocukları... Halifeyi tanımıyan, yobazlığı bilmiyen, bir erkeğin dört karı alabileceğine aklı ermiyen, kadının çarşafla gezebileceğini hatırına getirmiyen Gazi Mustafa Kemal Türkiyesinin çocukları...

Cümhuriyetin on yılı içinde hiç şüphe yok ki, başarılan en büyük eser, böyle bir nesil vücude getirilmesi oldu.

M. SALÂHATTİN

Geriye kalanlar

Aftan istifade edenlerin mütebaki kısmi

Yeni af kanunundan istifade eden (130) mahkûmla (30) mevkuf bayram gecesi tahliye edilmişlerdi. Müddeiumumî muavinlerinden müteşekkil heyet bugün de hapishane ve tevkifhanede dosyaları gözden geçirerek aftan istifade edecek mahkûm ve mevkufları serbest bırakacaklardır. Kanundan istifade edip edemiyecekleri tereddüdü mücip olduğu için Adliye Vekâletinden sorulan istiklâl mahkemesi mahkûamlrı hakkında da yarın Adliye Vekâletinden cevap geleceği tahmin edilmektedir.

Spor

Etnikos 1, Galatasaray 2

Maçın sonlarına doğru müessif bazı hadiseler oldu

Dün Taksim stadyomunda, Yunanistan takımlarından Etnikos ile, Galatasaray arasında bir maç yapıldı.

Her iki takım da futbol kaidelerinin tahdit ettiği şekilden çok fazla inhiraf ettiler ve fevkalâde sert oynadılar.

Görülüyor ki Galatasaray klübü gene eski tarzını ele alarak kırıcı oynuyor. Bunun ne kadar sakîm bir taktik olduğunu bizzat kendileri hissettikleri için bir müddet bu sistemi terketmişlerdi. Şimdi gene ona rücu ediyorlar.

Bu rücu keyfiyeti, Galatasaray klübünün kuvvet ve kudretini kaybetmiş olmasına çok vazıh bir delildir.

Sarı, kırmızı formayı taşıyanlar, temiz dürüst oynadıkları zamanlarda oldukça iyi bir time malik idiler. Halbuki şimdi yeni yetişen genç elemanlara galiba eski ve kırcı tarzda oyun oynamaları öğretiliyor.

Şunu iyi bilmelidir ki, bir takım ne kadar sert ve kırıcı oynarsa oynasın bilgili ve vücuttan ziyade kafaya istinat eden, bir oyun oynayan takım karşısında daima mağlûp olur.

İngiltereden getirdikleri hocaları Mister Padifüt belki kendilerine sert oynamalarını tavsiye etmektedir. Ancak şurasını göz önünde bulundurmak lâzımdır ki Türkiyede futbol her şeye rağmen İngiliz sistemi olan sert oyunla oynanamaz. Buna, ne oyuncuların bedeni kabiliyeti ve ne de — artık futbolden çok iyi anlayan — seyircilerin sinirleri müsait değildir.

Futbol her şeyden evvel bir teknik işidir. Tekniksiz oynayan bir takım daima mağlûp olur. Dün Galatasarayın galip gelmesinin yegâne sebebi, oynadıkları oyun olmayıp, misafirlerimizin de maatteessüf kendilerini onların cereyanına kaptırarak sert ve şuursuz oynamalarıdır. Yoksa eğer Etnikos takımı, tatbik edilen sert oyuna düşünceli bir oyunla mukabele etselerdi netice büsbütün berakis olabilirdi.

Bundan başka, yetişen ve yetişmiş olan oyuncuların oyuncu olmadan evvel öğrenmeleri lâzım gelen tek şey vardır o da: Evvelâ sportmen olmak..

Dün şahit olduğumuz bir hâdise, hakikaten içler acısı bir haldi. Forvet hattında oynayan Nihat Bey, karşısında oyuncusunun kendisine sert bir çıkış yaparak topu aldığını görünce, kendini kaybederek ve vaziyetin nezaketini unutarak dost Yunanlı oyuncunun suratına yumruk indiriverdi. Bunun üzerine Yunan takımı kaptanı bunu bir izzeti nefis meselesi yaparak takımını sahadan çıkmağa davet etmiştir. Ancak araya giren bir çok zevatın ricaları üzerine Nihat Beyin oyundan çıkarılması suretile maç tekrar başlamıştır.

Oyun saat 15,35 te Beşiktaşlı Hüsnü Beyin idaresinde başladı. Ilk dakikalar da mütevazın ve temiz devam eden oyun yavaş yavaş çığırdan çıkmağa başladı. Her iki taraf sert oyun aynamağı daha muvafık buldukları için, topa değil biribirlerine hücum etmeğe başladılar. Hüsnü Bey bu hareketlerin bazılarını cezalandırıyor, ve bazılarını da cezalandırmıyordu.

Maamafih, buna rağmen Yunanlılar binnisbe ağır basıyorlar. Fakat oyunun beşinci dakikasında Galatasaraylılar, sağdan bir hücum yaptılar. Top ortaya geldi. Ve antrenör Mister Padifüt güzel bir şütle birinci golü yaptı. Top santraya geldi.

Hemen iki dakika sonra, gene bir akın esnasında sağiç oynayan Nihat B. ikinci Galatasaray golünü kaydetmeğe muvaffak oldu.

Bundan sonra, oyun sert ve zevksiz devam ederken, 15 inci dakikada Yunanlılar, bir gol attılar.

Bunun üzerine tehlikeyi daha yakından gören sarı kırmızılılar büsbütün oyunun cereyanını sertleştirdiler tekmelerin sesi hariçten gayet vazıh bir hal de işitiliyordu. Birinci devre böylelikle 2 — 1 bitti.

İkinci devre baştan başa sert ve bir futbol maçından ziyade bir cidal manzarası arzederek cereyan etti. ve her iki takım da gol atamıyarak 2 — 1 maç Galatarayın galebesi ile bitti.

Tebrik telgrafları

Cümhuriyetin onuncu yılı münasebetile Vali ve Belediye Reisi Muhittin Bey tarafından Meclis Reisi Kâzım Paşa, Başvekil İsmet Paşa Hazeratına şu telgraflar gönderilmiştir:

Büyük Millet Meclisi Reisi Kâzım Paşa Hazretlerine

Cümhuriyet idaresinin onuncu yıldönümü memleketin her tarafında olduğu gibi İstanbulda da hakikaten eşi ve misli görülmemiş bir heyecanla ve umumî bir alâka ile kutlulanıyor. Milletin hakikî mümessili olan Büyük Millet Meclisine sadakat ve merbutiyetinin bu yeni delilini arzederken Meclise mütemadî muvaffakıyetler ve zatıdevletinize sonsuz saadetler dileriz efendim.

İstanbul Vali ve Belediye Reisi

Başvekil Hazretlerine

Bütün İstanbul halkı çılkın bir heyecanla Cümhuriyet rejiminin onuncu yıl bayramını kutlularken aziz şahsınızda hükûmet idaresinin yüksek değerini ve azemetini tebcil etmektedir. Gönülden tebriklerimi saygılarımla birlikte huzurunuza sunarım efendim.

İstanbul Vali ve Belediye Reisi

Poliste

Hiç yüzünden cinayet

Üsküdarda bir genç iki yerinden yaralandı ve hastanede öldü

Cümhuriyet bayramının birinci günü akşamı Üsküdarda bir cinayet oldu.

İspartalı İbrahim namında biri Üsküdar iskele polis karakolu karşısında Cedit hanın odabaşısı Enveri, bıçakla öldürdü. Cinayetin sebebi rakı masasında savrulan bir küfürden ibarettir.

Vak'a şöyle olmuştur:

Bayramın birinci günü akşamı saat 18 raddelerinde karakol karşısında kurulan takın önünde Cedit hanının müsteciri Osman, Hasan pehlivan, kantarcı Ömer, odabaşı İbrahim masa başında oturarak, rakı içerlerken saat 20 ye doğru hancı Osman efendinin haremi gelmiş ve dişçi İbrahim için kocasına : "Niçin bu adamı sofranda bulunduruyorsun? Bu iyi adam değildir.„ demiş. Bunun üzerine İbrahim Osman efendinin hareminin üzerine yürümüş ve kadını dövmek istemiştir.

Bu sırada hanın odabaşısı Enver araya girerek kavgacıları ayırmak istemiş, bu sefer de İbrahimle kendi arasında kavga çıkmıştır.

Enver, İbrahime tokat vurmuştur. Karşıdaki karakol kavgayı görünce meclistekilerin hepsini de karakola çağırmış, ifadelerini aldıktan sonra salıvermiştir.

Enver karakoldan çıktıktan sonra

Maktul Enver

hana gelmiş, İbrahim de hanın arka kapısından girmek suretile hanın kahvesinde elinde bıçak olduğu halde saklanmıştır. Saat 22 dir. Enver kahveye girdiği zaman İbrahim ile karşılaşmıştır. İbrahim hemen bıçakla atılmış Enver kalbinden ve sol böğüründen olmak üzere iki yerinden yaralanmıştır.

İbrahim yakalanmış ve Enver de kaldırıldığı hastanede yarım saat sonra ölmüştür. İbrahim bugün Üsküdar adliyesine verilecektir.

Sıhhî bahisler

Kanser tedavisi

Cerrahın bıçağından, Rontgen ve radyüm'dan yılân zehirine

3

Kobra yılanı'nın zehiri

" Ağrıları, sızıları yeyinleştirmek tanrılık bir iştir."
(Bokrat hekim)

Bu yıl içinde idi, iki bilgiç ortaya bir söz attı. Bilgi dünyasına gürültü saldı. Bu iki zat iki yere baş vurdular. Hep Paris Tıp Akademyasina, hem de Paris hastahaneleri Hekimler Derneğine... Diyorlardı ki Kobra yılanının zehiri şiringa olunan kanserlilerin ağrıları, sızıları azalıyor. Yalnız bu bahtsızların çoğunun çektikleri ezaları dindirmekle kalmıyor, uğursuz urun büyümesini de yavaşlatıyor. Bu, katmerli bir kazanç demek oluyor.

Hastaların çektikleri cefayı azaltmak için yılan zehri kullananların bu gösterişli cüretlerine şaşmıyalım. Evet, Kobra yılanı soktuğu bir ergen kimseyi bir kaç saat içinde öldürür. Unutmıyalım ki müessir ilâçlar da yılan zehrine benzer; hepsi de zehirdir.

İstriknin, yüksükotu, atropin tedbirle kullanılmazsa sağlığı ölüme ulaştırırlar. Ölümün yoldaşıdırlar.

Bir yandan bakılırsa bu buluş yeni bir şey değildir. Yılan zehri olsun, hem suda hem karada yaşayan hayvanların ve böceklerin zehirleri olsun eskiden kullanılırdı; ilâçlara katılırdı. Yılan zehirlerinin ne tarzda kullanılmış olduğu bir arava toplansa büyücek bir kitap olur. Eczacılığın daha yeni başladığı zamanlarda engerek yılanı eczacı kitaplarında büyük bir yer tutmuştu. Yetmiş türlü maddeden yapılan ve yapılması için haftalarla çalışılan, meşhur tiryak'ın içine engerek yılanı girerdi. Bu yılanın etini kaynatırlar ve suyunu türlü türlü hastalara içirirlerdi. Meşhur Fransız yazıcılarından Madam Dö Seviyanye hekimlik taslardı. Bu yılan et suyu için az söz söylememiştir. Doğrusunu isterseniz o vaktin hekimleri de bu yılan etinin ortaya sürülen faydalarını arayıp taramak için kendilerini yormazlardı. Şövle düşünürlerdi; tabiatin yetiştirdiği böyle korkunç bir zehrin hastaları iyileştirmek hususunda ehemmiyetli bir tesiri olmak lâzımgelir. Yılan eti suyundan umdukları faydayı göremezlerdi. Cünkü yılan etinde zehrinin eseri bile bulunmaz. Zehir hayvanın tükrük bezlerindedir. Şayet hayvanın başını da et suyuna katmak isterlerse o vakit kuvvetli ateşte kaynatırlardı. Bundan maksatları zehrin tesirine karşı gelmekti. Bilmezlerdi ki ağız yolu ile mideye giren zehrin zararı dokunmaz.

Sonraları Fantom adlı bir kimse, on sekizinci asrın ortalarında gösterdi ki engerek yılanının zehri dişlerindedir. O vakit engerek yılanı kullananlar anladılar ki ilâç korkunç bir şeydir. Bunu kullanmayı başka ilâçlarla iyi etmek ümitleri kalmıyan vakalar için sakladılar. Bunu kullandıkları zaman ise hastalıktan ziyade hastaya zararları dokunurdu. 1831 yılında Kayol kuduz olmuş bir genç kadını engerek yılanına ısırtarak tedavi etmeyi denedi.

Yeni bilgilerden önceki zamanda zehirli yılanlar çok olan ülkelerin yerlileri zehirleri yılanların sokmalarından korunmak için onların dişlerini batırarak aşılatırlardı. Bu iş hekimler tarafından yolu ile yapılırsa çok kere muvaffakıyet veriyordu.

* * *

Kobra yılanının zehri, bir çok sanlı hekimlerin denediklerine göre, yüksek dilekleri doyuracak kadar değerli bir şey değildir. Yalnız sancıları kesiyor, o kadar. İlk önce ağrıları arttırıyor, sonra kesiyor. Arı zehri de romatizmada tıpkı böyle tesir gösteriyor. Kobra yılanının zehri hastalığın gidişini yavaşlatıyor diyenler de vardır.

Biz hekimlerin bir huyumuz vardır: Bir ilâç ortaya çıktı mı, nasıl oluyor da tesir gösteriyor? anlamak isteriz. Anladığımızı kitaba uydurmak isteriz. Yılan zehrinde henüz buralara gelemedik. Şöyle yapıyor, böyle yapıyor, diyoruz ama, dediklerimiz henüz eksiktir. Eski zaman hekimleri bu işte sıkıntı çekmezlerdi. Dillerinde bir çok parlak, lâkin boş, manasız cümleler vardı; anlamadıkları şeyleri anlatmağa çalışırlarken onları kullanırlardı. Biz bugün her şeyin sebebini anlamak ve öğrenmek istiyoruz, lâkin bu yolda istediğimiz kadar ilerliyemedik..

Bazıları diyorlar ki yılan zehri tende şok yapıyor da öyle tesir ediyor. Belki bu tabiri anlıyamadınız. Bir takım ilâçlar var, onları tene soktu mu, kıyametler koparıyor, ateşimiz artıyor, kordesenler döküyoruz, ortalığı velevleye veriyor. Hattâ tuhaflardan birisi buna "zelzele tedavisi,, demişti.

Nasıl çalımma getirip te sancıları kestiğini bilmediğimizden ötürü onu kullanmamak lâzımgelmez. Elverir ki denemelerle desteklenmiş faydaları olduğu anlaşılsın. Pirimiz (Bukrat): "Ağrıları, sızıları bitleştirmek, Tanrılık bir iştir,, diyor. Âdem oğlunun çektiği işkenceler *içinde* en korkuncu olan kanserin ağrılarını durdurmak için de yılan zehrine el atabiliriz.

En kestirme yol, onu kökünden kesip atacak devayı bulmaktır. Dünyanın her yerinde bilgi erlerinin uluları ve bellileri bu uğurda bir yol tuttular göçüp konarak gidiyorlar, ama bir hal şairinin dediği gibi:

İradı yollarım, varılmaz oldu.

Dr. Rusçuklu *HAKKI*

HİKÂYE

BİMO

Ben, tahsili olan, ve bir az da, hattâ bir çok ta kendi hataları yüzünden mevki, şöhret, servet sahibi olamamış bir adamım.

Mevkide, şöhrette, servette gözüm yok değil. Fakat ben, beni bu hırslarımı tatmine eriştirebilecek iradeden, uzun azimden mahrumum.

Çok defalar, birşeyler olayım, ikbale ulaşayım diye dişimi sıkayım, uğraşayım demem, fakat kabıma sığamıyan gönlüm, bu mücadelede sebatıma mani oldu.

Ve bu acze çok kereler zebunane boyun eğmeğe mecbur kalmak beni ta içimden kırdı. Nihayet hayatî olduğu gibi, geldiği gibi kabule, kadere, baş kaldırmadan inkiyada, mutavassıt bir hayat sürüyüp göçmeğe karar verdim.

Fakat bu kararı verdikten sonra çok hırçın, geçimsiz, kırak, mağrur, ters, tatsız, bir adam oldum. Tatmini imkânsız bir gıpta beni, yükselenlerin ikballerine, güzellerin füsunlarına, servet sahibi olanların nimetlerine düşman etti. Onları çekemez oldum. Onları dilime, kalemime, kinime doladım.

Kaç zengin dostuma, bana çok hayrihah hareket etmelerine rağmen kaç ikbal sahibi ahbabıma, bana hiç fenalık etmemiş olan kaç güzel kadına haksız yere kaç kereler hakaret ettim. Ve ediyordum... Fakat?!..

* * *

O, kız kardeşimin ta küçüklükten ahbabı idi. İsmi Biment'ti. Fakat ondan daima "Bimo" diye bahsederlerdi.

Gayet zengin olan babasiyle senelerce Avrupada kalmıştı.. Döndüğü zaman, o tipte genç kızlardan umulmıyan bir vefakârlıkla eski mektep arkadaşı olan kardemişi aramış, bulmuş, onunla eski dostluğunu tazelemişti.

Haftanın dört beş günü bizde geçiriyordu. Kendisile ilk geldiği akşam üç beş dakika konuşmuştum. Bozuk Türkçesile meramını ancak cümlelerinin arasına Fransızça kelimeler serpiştirererk ifade edebiliyordu. Ve ben, ilk nazarda onu, Beyoğlu mağazalarının pazarlık elbiselerini giymiş, asansör oğlanlariyle Cuma seyranına çıktıkları zaman caka için kaşını gözünü yara yara Fransızça konuşarak kırılıp süzülen züppe, tatlısu şirmintileri tabiatinde bir genç kız sanmıştım. Hattâ onunla eğlenmiştim. Ondan bir müddet sonra bir gün bana:

— Nail Bey, demişti, nasıl artık Türkçemi, daha az eğleneceğiniz bir hale getirebiliyorum değil mi?

Meğer geldiğinden itibaren kardeşimden Türkçe ders almağa başlamış. O gün, makul bir muhakeme yürüterek onun hakkında ilk verdiğim hükümde yanıldığımı düşünmüş, hattâ onun, hiç günahı olmadan cahili kaldığı lisanını öğrenmek için gösterdiği samimî kislerini çok hoş bulmuştum. Buna rağmen, bana karşı daima çok kibar, hattâ lâyik olduğumdan çok daha mültefit olmasına rağmen, zenginlerde servete karşı beslediğim ezelî kin beni mütemadiyen. onu iğnelemeğe sevkediyordu. Her sözünü kasten yanlış anlıyor, en samimî sözlerini sahte buluyor, en olmadığı zamanlarda onu ince ince tezyif ediyordum. Hattâ çok defa ben kardeşimle yalnız ken o yanımıza girer girmez, ben bir bahane göstermek nezaketini bile ihmal ederek çıkıyordum.

* * *

O gece bilmiyordum neden, her zamandan fazla muztarip ve bedbindim. Evin viranelere bakan küçük odasındaki kanapeye yarı uzanmıştım. Oda yarı karanlıktı. Dışarıda sessiz, hazin bir gece başlıyordu.

Kapı vurulmadan açıldı. Ve içeri o girdi. Açık pembe elbisesinin içinde, açılmadan solmağa yüz tutmuş bir gonceyi andırıyordu:

— Affedersiniz, dedi, Şerifeyi görmeğe gelmiştim. Henüz sokaktan dönmemiş. Dönüp gidecektim. Teyzem: "Şimdi neredyse gelir, biraz bekleyiver!" diye ısrar etti. Kaldım. Tam oturduk, şu göbeğidüşük İmamın kızları gelivermesinler mi, ben orta odaya kaçtım. Yarım saate yakındır yapayalnız bekliyordum. Teyzem sizin burada olduğunu söylemişti. Rahatsız etmiyeceğimi ümit ederek kendimi yapayalnız kalmaktan kurtarmak istedim. Fakat neye böyle karanlıkta oturuyorsunuz?

— İçimle asorti olsun diye Bimo

Hanım!

Güldü:

— O, içiniz karanlık mı?

— Hem tahmininizden fazla!

Bu sefer gülmedi. Karşımdaki koltuğa ilişti. Hüznüme hürmet eder gibi alçak ve tatlı bir sesle beni teselliye çalışmağa başladı: :

— Ben size şaşıyorum Nail Bey, neyiniz eksik ki, hayatı kendinize zehir ediyorsunuz. Her zaman, her zaman bedbinsiniz böyle... Niçin sanki böyle yapıyorsunuz?

Artık onu dinlemiyordum. Kulağıma sesi geliyor, fakat dimağım kelimelerini takip etmiyordu.

Muztarip zamanlarda insanları en fazla kamçılıyan, tahrik eden hareket tesellidir. Evet, teselli, istirap kaynaklarını kurutmak için verilen teselli, bilinemez neden, bilâkis gözyaşlarının tıkalı musluklarını açıyor.

Bu, galiba daha fazla söyletmek istediğinden, şişarmaktan! Evet, Bimo'nun avutmak, içimi kemiren bedbinin başını ezmek için söylediği sözler, bilmiyorum nasıl oldu akşamdanberi boğazımda kuruyan, düğümlenen hıçkırıkları çözdü, boşalttı. Ağlamağa başladım.

Ve o zaman, hiç ummadığım, beklemediğim bir şey oldu. Bimo yerinden kalktı. Bimo yanıma geldi. Bimo ellerimi tuttu. Bimo yüzüme saçlarını sürdü. Ve nihayet ateş gibi yanan dudaklariyle göz pınarlarımı sildi. Sonra bacaklarımın arasına yere oturdu. Ellerini dizlerime, ve başını ellerinin üstüne bıraktı:

— Seni çok seviyorum Nail! Diye mırıldanarak ağlamağa başladı.

O zaman içime dolan tatlı ürperti, inkisarları kırarak bel doğrultan ümit edilmiyen bir ümit bana beni anlattı. Ben de, kendime bile itiraftan korka korka onu sevdiğimi anladım.

Bir an içinde anlıyordum ki, beni onu kırmağa sevkeden his, onun yanında kendimi çok küçük görmekten mütevellit ümitsizlik, biçareliğin, aczin verdiği o ezelî kindi.

Onu ellerinden tuttum. Kaldırdım. Ayni vaziyeti ben aldım, ve belki ömrümün en tatlı göz yaşlarını boşaltarak, hıçkırarak inledim:

— Ben, seni hayatta her şeyden fazla seviyordum Bimo!

İşte o zaman, hayatın en yaman sillesini yedim. Kulağımı baykuş ötüşü gibi burgulayan müthiş bir kahkaha odayı çınlattı. Bimo yerinden fırladı, kapının yanına gitti. Gülüyor, gülüyor, elleri kasıklarında, büküle büküle, kırıla kırıla gülüyordu:

— Ha, ha, ha.... Hayatta en görmek istediğim şey, dik başlı mağrur Nail Beyin ilânı aşkı idi. Hem sizden, içimde kırdığınız köşelerin biriken intikamını almak istiyordum. Bir taşta iki kuş. Toptan muamele... Şimdilik Allahaısmarladık Beyefendi!...

* * *

Onu bir daha hiç görmedim. Kader beni, mutavassıt bir ömrü huzurla geçirmeğe bile lâyik görmedi, hırpaladı.

Aczimin istirabını, elde edemiyeceğim şeylere karşı zoraki bir kin besliyerek teselliye çalışıyordum. Zalim bir kadın kahkahası, biçareliğimin perdesini hançerledi, beni çırılçıplak ve capcazip bir istirap heykeln olarak bıraktı gitti. Şimdi, bu artık müebbeden kırılmış hayata, mümkün olduğu kadar az sürüklemeğe tahmin den başka emelim, isteğim kalmadı.

RADYO

Bugünkü proğram

İSTANBUL :
18 Gramofon.
18,30 Fransızca ders, ilerlemiş olanlara mah
19 Gramofon.
19,15 Karagöz Hazım Bey tarafından.
20 Kemani Reşat Bey ve arkadaşları.
21,30 Gramofon.
22 Anadolu Ajansı, Borsa haberleri saat ayarı.

ANKARA, 1538 m.
12,30: Gramofon. 18: Orkestra. 18,45: Dans musikisi. 20: Ajans haberleri.

VARŞOVA, 1411 m.
17,35: Meşhur artistlerin plâkları. 17,50: Müsahabe. 18: Kadın saati. 18,20: Poolnya halk şarkıları. 19,05: Müsahabe. 19,45: Plâk. 20: Müsahabe. 20,40: Musiki. — konferans. 22,20: Piyano - keman konseri. 23,20: Haberler. 23,30: Plâk. 24: Müsahabe. 24,10: Plâk neşriyatı.

BUDAPEŞTE, 550 m.
18,05: Konferans. 18,35: Solist Lili Keleti'nin iştirâkile kuator oda musikisi (yaylı aletlerle.) 19,50: Konferans. 20,35: Sahibinin sesi plâkları. (Bunu müteakip Yortu münasebetile neşriyat yoktur.)

VİYANA, 518 m.
20: Akşam konseri (senfonik). 21: Viyana - Paris maçları. 21,10: Müsahabe. 22: Mozartın eserlerinden konser. 23: Muhtelif. 23,10: Konferans.

MİLANO - TORİNO - LORANSA
18,15: Taganni. 19,45: Haberler. — Plâk. 20,25 Ecnebi lisanile haberler. 21,05: Haberler. — Plâk. 21,35: Tiyatro — Konser.

PRAG, 488 m.
18,35: Plâk. 21: Şiir ve musiki parçaları. 22: Konser. 23,20: Ecnebi lisanile konferans.

ROMA, 441 m.
18,20: Radyo orkestrası. 19,40: Arnavutça haberler 21: Haberler. — Plâk. — konferans. 21,50: Keman ve piyano konseri. 22,50: şiirli temsil. 23,20: Dans musikisi.

BÜKREŞ, 394 m.
18,05: Radyo orkestrası. 19,20: Devamı. 20,05: Üniversite dersi. — Plâk - konferans. 21: Piyano konseri. 21,35: Konferans. 21,50: Mme. Hlen Gorgos tarafından taganni. 22,10: Harpa ve büyük konser. 22,35: Plâk. 23: Konser nakli.

Yeni neşriyat

Fikir hareketleri

Hüseyin Cahit Bey tarafından "Fikir hareketleri,, adlı haftalık bir mecmua neşrine başlandı. Mecmuanın ilk nüshası intişar etmiştir. İçinde Hüseyin Cahit Beyin bir çok yazıları ve kıymetli tercümeler vardır.

Zevkine doyum olmıyan. görmesi insana ilâhî bir zevk veren

DELİ GÖNÜL

MARİE BELL ve JEAN MURAT'nin şaheseri

MELEK SİNEMASINDA

gösterilivor. (9319)

Yarın akşam SARAY (Eski Glorya) da
BİN İKİNCİ GECE
(Yıkılan Saltanat)
Bütün İstanbul Halkının gidip göreceği ve kemali takdirle alkışlayacağı muhteşem ve zengin şark filmi. IVAN MOSJOUKİNE
Tania Fedor ve Gaston Modot tarafından (9340)

Harik Hayat Kaza ve Otomobil
Sigortalarınızı Galatada Ünyon Hanında Kâin
ÜNYON SİGORTASINA yaptırınız.
Türkiyede bilâfasıla icrayı muamele etmekte olan
ÜNYON
Kumpanyasına bir kere uğramadan sigorta yaptırmayınız.
Telefon : Beyoğlu 4.4888 8066

25 senedenberi yapılan filimlerin en gözeli - en muazzamı
ROMA ateşler içinde
9305

ASRİ SİNEMADA
Yarın fevkalâde program :
Sahnede: Zengin varyete programı
Meşhur HARİSSON trupu.
Halihazırda en kuvvetli canbazlar.
Amerikalı dansör ve saksafonist
JOE BONELL'
ile Empir de Paris'nin adele canbazı
MİSS BAY'ın emsalsiz muvaffakıyetleri. Sinemada:
ZEYNEBİN GÜNAHI
BAROUD
büyük bir aşk ve ihtiras romanı
2000 beygir, 5000 figüran,
Baş rollerde: ROSİTA GRACIA
ve PİERRE BATCHEFF. (9339)

MEMLEKETTE

Büyük Devrek panayırı açıldı

Devrek Panayiri..

Civar vilâyet ve kazaların iştirak ettiği büyük Devrek Panayiri bugün açıldı.

Kazanın bağlı olduğu Zonguldak Vilâyeti Valisi Halit Bey Belediye tarafından Panayir için Devreğe davet edildi. Kasabaya gelen bütün yollardan kesif bir halk kalabalığı günlerce sürecek olan Panayire hâlâ gelmektedir.

Kayseriden bile en güzel seccade ve halılar, Yabanabadın prinçleri, Ankaranın tiftikleri gelmiştir.

Pirinç on yedi buçuk en nefis tussuz tereyağı seksen, doksan, koyun eti yirmi beş, inek eti, on yedi buçuk, piliç on, tavuk yirmi, yirmi beş yumurta bir, taze fasulye, domates dört, kuruştur. Diğer yiyecek mevat ta çok ucuzdur. Bu sene geçen panayirlerden daha çok alış veriş edileceği temin edilmektedir.

İzmitte bir hırsız çetesi yakalandı

IZMIT, (Milliyet) — Şehrimiz zabıtasını altı aydanberi şiddetle alâkadar eden bir çok hırsızlıklar vakaları oluyordu. Bir gün bakıyorsunuz bir dükkân soyulmuş, yükte hafif, pahada ağır ne varsa aşırılmış. Gene bir gün bakıyorsunuz bir mağazanın duvarları delinmiş, içindeki kıymetli eşyalar sırra kadem basmış.. Bu, vakaar çoğala çoğala 6, 7 yi buldu.

Zabıtamızın aldığı sıkı tertibat ile senelerdenberi pek seyrek görülen bu vakalar şehrimizde büyük bir heyecan da doğurdu

Her vakanın failleri de bulunmaması umumî merak ve heyecanı kat kat arttırdı. Gece ve hattâ gündüz evlerini sıkı sıkı kapayanlar, dükkânlarına çifte çifte kilit takanlar bile oldu.

Valmiz Eşref Bey başta olmak üzere Emniyet müdürümüz Fevzi Beyin verdiği direktifler üzerine harekete geçen zabıtamız muhtelif kollardan takibata girişti. Bir müddet bir ip ucu elde edilemedi. Tahkikat sıkaştırıdı; derinleştirildi.

İzmit, Gümrüğünde çalışan birçok Geredeli hamallar vardı. Zabıta bu adamlardan şüphe ediyordu. Ve her hareketler sıkı sıkı takip ediyordu. Uzun müddet devam eden bu takibat nihayet netice verdi ve anlaşıldı ki, Geredeli hamallar dört kişilik bir çete halinde İzimt mağazalarını soyup soğana çevirenlerdir. Bu, adamların üçü burada yakalanmış, birisinin de geredede olduğu anlaşılmış ve sivil taharri komiserlerinden birisi derhal Geredeye giderek oradaki şeriri de yakalamağa muvaffak olarak çaldığı eşyalala birlikte şehrimize getirilmiştir. Hırsızların isimleri Gazi, Seydi, Gazi, Mehmettir.

Şehrimiz zabıtasının bu büyük muvaffakiyetini alkışlarız.

Cevdet YAKUP

İzmit maarifinde

IZMIT, (Milliyet) — Şehrimiz Ulu Gazi ilkmektebi başmuallimi Demir Ali Bey Darıca mektebi başmuallimliğine tayin edilerek gitmiş, yerine değerli gençlerimizden ve eski gazeteci arkadaşlardan Gündüz Nadir Bey tayin edilerek gelmiştir. Her iki arkadaşımıza yeni vazifelerinde muvaffakiyetler dileriz.

Eğlenceden sonra cinayet

AYDIN, (Milliyet) — Germencik'in Elengüllü köyünde çok feci bir cinayet olmuştur. Cinayeti kadın oynatmak hadisesi doğurmuştur. Vak'a hakkında aldığım malûmatı bildiriyorum.

Elengüllü köyünden Hacı molla oğlu Sadığın oğlu Emin iki alüfte kadını evine getiriyor ve köy delikanlılarından 15 kadar arkadaşını da eğlentiye davet ediyor. Akşamdan sonra Eminin evinde toplanan on beş kadar köy delikanlısı sabaha kadar içiyor ve keyf ediyorlar, sabah olunca delikanlılar dağılmış, Eminin yanında dört kişi kalmıtşır.

Rakının tesirile kendinden geçen Emin nasılsa kadınları Kırlı musa oğlu 23 yaşında Ali çavuşla, Hızır Beyli köyünden 24 yaşında Ahmetten kıskanıyor ve tabancasını çekerek ani olarak Ali çavuşa üç el sıkıyor. üç kurşunun hepsi de isabet ederek Ali çavuşu cansız olarak yere seriyor, bundan sonra Emin çiftesini kaparak Ahmede hücüm ediyor ve öldürmek kasdile arkasından ateş te ediyor, fakat isabet ettiremiyor, Ahmet kaçıyor, Emin de arkasından elinde çifte koğalıyor. Artık sabah olmuş, herkes köy sokaklarına çıkmış olduğundan, köylüler Eminin elinden çiftesini alıyorlar ve bu suretle ikinci bir delikanlının ölmesinin önüne geçiyorlar. Vak'adan sonra Emin firar ediyor, fakat Germencik Karakol kumandanı vak'ayi öğrenince katili hemen yakalıyor ve Adliyeye teslim ediyor.

Samsun belediyesi çalışıyor

SAMSUN (Milliyet) — Samsun Belediyesi faaliyetine azamî surette devam etmektedir. Şehirdeki bütün barakalar hemen hemen yıkılmıştır. Maili inhidam olduğu anlaşılan bir cami de kaldırılarak Subaşında geniş bir meydan vücude getirilmektedir.

Samsunun gayyur Belediye reisi İhsan Bey uzun mesainin verdiği yorğunluk dolayısiyle berayi istirahat, Gülcemal vapuriyle İstanbula hareket etmiştir. Teşrinisani şehir meclisi içtimalarında bulunamıyacaktır. Reis vekilliğini avukat Niyazi Bey ifa etmektedir.

Milliyet
Asrın umdesi "MİLLİYET" tir.

ABONE ÜCRETLERİ :

	Türkiye için L. K.	Hariç için L. K.
3 aylığı	4 —	8 —
6 "	7 50	14 —
12 "	14 —	28 —

Gelen evrak geri verilmez.— Müddeti geçen nüshalar 10 kuruştur.— Gazete ve matbaaya ait işler için müdiriyete müracaat edilir. Gazetemiz ilânların mes'uliyetini kabul etmez.

BUGÜNKÜ HAVA

Yeşilköy askeri rasat merkezinden aldığımız malûmata göre bugün hava bulutlu ve hafif rüzgârlı olarak devam edecektir.

Dün hava tazyiki 763 milimetre, en çok sıcaklık 24, en az 16 derece idi.

İzmit sporcuları müteessir

IZMIT, (Milliyet) Birincilik maçlarında Kocaeli şampiyonu Adapazarı Gençler Birliği takımının Fener oyuncuları karşısında 0 - bir düzine golle mağlûp olmaları İzmit sporculuğu arasında teessür uyandırmıştır.

Bir kamyon ve bir yolcu yandı

AKŞEHİR, (Milliyet) — Bu gece şehrimizin on dakika haricinde tüyler ürpertici bir otomobil kazası olmuştur. Şoförü Ali idaresinde bulunan kamyon hamil olduğu 16 sı erkek ve biri kadın olmak üzre on yedi kişi ile İzmirden Konyaya gitmekte iken şehrimize on dakikalık mesafede lambasızlık yüzünden yoldan çıkarak devrilmiş, yolcular telaşla kendilerini otomobilden dışarı atmışlar, bu sırada şoför Ali otomobilde başka yolcu bulunup bulunmadığını anlamak için bir kiprit yakmış, o sırada patlamış olan benzin deposu derhal ateş almış otomobilde bulunan, 17-18 yaşlarında Kâmil isminde Koçhisarlı bir genç olduğu yolcular tarafından ifade olunan bir genç yanmıştır. Şoför ve muavini, yolculardan onu muhtelif mahallerinden hafif surette yaralanmışlar, Otomobilin lastik, motör ve tahta aksamı yanmıştır.

Gebe kadın dövülür mü?

DEVREK, (Milliyet) — Devreğin Çekenez köyünden İbrahim Bey oğlu Tevfik karısı Azize, ayni köyden Çakır oğlu İsmail tarafından sopa ile döğülmüştür.

Gebe olan Azize dayak hâdisesinden bir kaç gün sonra çocuğunu düşürmüştür. Adliyece hâdiseye elkonularak suçlu İsmail tevkif edilmiştir.

İsmailin müşterek tarladaki mısırı toplamak meselesinden çıkan kavgada Azizeyi dövdüğü anlaşılmıştır.

RADYO

Cümhuriyetimiz Her yerde!

Bayramın ilk akşamı Avrupa radyolarını dinlemiş olanlar, büyük günümüzün yıldönümünde bütün Avrupa radyo merkezleri tarafından fasılasız kutlulandığına şahit olmuşlardır. Her ağızdan,ve muhtelif dillerle asırlarca elde edilememiş yakın tarihimiz, 15 sene evvelki karanlık günlerimizle mukayese edilerek anlatılmıştır. Hakkımızdaki konferansların bazıları hariciye memurlarımız, bazıları da bizzat radyo merkezleri tarafından verilmekte idi. Hitabelerin birincisi saat 19 20 de Viyana merkezinden neşredilmiştir. Burada Hariciye memurlarımızdan Bedri Tahir Bey biraderimiz bir Almandan tefrik edilmiyecek aksan ve gayet selis bir ifade ile verdiği hitabe hakikaten takdire şayan idi. Bedri Tahir Bey büyük Gazinin Çanakkaledeki muvaffakıyetinden başlıyarak bugüne kadar bütün faaliyetimizi nasıl idare ettiklerini bütün teferruatile beliğ bir lisanla anlatmış, Saltanat Türkiyesinin muzır idaresile Cümhuriyet Türkiyesinin vaziyetinden ve elde edilen semerelerden yarım saat bahsetmiştir. Mumaileyhin hakikati hiç noksan ve mubalâgasız olarak tebarüz ettirdiği hitabesi bütün diğer Avusturya radyo istasyonları tarafından da nakledilmiştir. Arkasından Anadolu halk şarkılarile oyun havaları, plâkları çalındı, ve piyano ile saksofon aletlerile fantazi bir Türk musikisi ve istıklâl marşımız dinletildi. Bundan az sonra Bükreş ve Varşova merkezleri konferans ve konserlerimize başladılar. Bükreşte Sefaretimizin fransızca konferansını bırakıp Varşovayı bulduk. Varşova ve bu programı nakleden bütün Leh istasyonlarında Polonya Hariciye Nazırı tarafından gönderilen bir hariciye şube müdürü uzun uzadıye kendi lisanlarile bizden bahsetmiştir. Programda gösterildiği gibi Cemal Reşit ve Ulvi Cemal Beylerin eserlerinden mürekkep bir konser ile marşlarımız terennüm edildi.

Saat tam 22 de Prag ve diğer Çek radyoları kendi dillerile bizi kutlularken anlıyamadığımız bu dilde "Türkiye,, ' "Gazi Mustafa Kemal,, , gene Türkiye ve tekrar Mustafa Kemal kelimeleri konferanslarım bizle alâkasını gösteriyordu. Bu merkezler Türk musikisi de neşrettiler.

Saat 23,30 da Budapeşte merkezinin pek güzel bir kutlulama programını dinledik. İlkönce Macarcaya tercüme edilmiş millî bir şiirimiz okumuştu. Sonra İzmir marşile 10'cu yıl marşından başlanarak Alaturka bir konser dinletildi.

Bunların hiç birisi bir saatten az değildi. Böyle yabancı dillerle Avrupanın göbeğinde milletimizle alâkadar sözler işidip te heyecan hissetmemek mümkün değildir. Bilhassa radyolarla verilen hitabeler umumî yerlerde verilen konferanslarla mukayese edilemez. Çünkü radyo hitabelerini milyonlarca kimseler gayri ihtiyarî dinlerler.

29 Teşrinievvel akşamı eminiz ki milyonlarca Avrupalı bizi olduğumuz gibi tanımıştır.

Turgut MİTHAT

Bükreş Merkezi

Bükreş Radyosu

Bükreşte yakında gayet kuvvetli bir merkezin imali için Romanyaya bir ecnebi mühendisi celbedilmiş ve yeni yapılacak merkezin imali için en muvafık bir yer aramış ve projelerini hazırlamıştır. Bu kuvvetli merkezin imalinden evvel de muvakkaten 20 kilovatlık bir istasyonun çalışmasına karar verilmiştir. Şimdiki halde Romanyanın yüksek dalgalarda çalışan bir zayıf istasyonile resimlerini dercettiğimiz her zaman dinlemekte olduumuz 394, 2 metre dalgalı son sistem bir istasyonu vardır. Bu istasyonun kud

Bükreş radyosunun makine dairesi

kendinden kuvvetli merkezlerden daha iyi işidilmektedir.

Bükreş radyosunun konser verilen stüdyosu

reti 12 kilovattır. Fakat şehirden uzakça bir mesafede bulunup imal tarzının mükemmeliyetinden, kendi hattâ bir çok-

—o—

Graf Zeppelinden neşriyat

Amerika ile Avrupa arasında seyrüsefer yapmakta olan Graf Zeppelin balonunda mükemmel bir radyo gönderici istasyonu vardır. 30 Teşrinievvel akşamı Amerikaya seyrüsefer yapan Graf Zeppelinden seyahate dair verilen malûmat Berlin merkezi tarafından kısa dalgalı bir aletle ahzedilerek 1635 metrelik Königsvusterden neşredilmiş ve 30 teşrinievvel akşamı tesadüfen gece yarısından sonra saat bire yirmi kala dinlediğimiz bu neşriyat mükemmel işidildi. Zepelinin kaptanı Von Şiller seyahat hakkında epeye malûmat vermiş ve havanın fırtınalı olduğundan yolcuların biraz mideleri bozulduğunu da ilâve etmiştir.

Muhtelif radyo haberleri

Çekoslovakyada dinleyici miktarı

Çekoslovakya radyosunun Eylülde 516279 radyo abonesi mukayyet iken tam bir ay sonra bu adet 518,816 ya yükselmiştir.

Yugoslavyada çocuk neşriyatı

Mekteplerin yaz tatili münasebetile Yugoslavya radyolarında mutat olan çocuklara mahsus neşriyat da tatil edilmişti. Çocuk neşriyatına tekrar başlanmış ve birincisi 18 - 10 - 933 günü saat 18 de icra edilmiştir.

Çek radyolarında önümüzdeki haftalarda Prag operasından naklen neşredilecek opera temsillerinin tarih ve isimleri tespit edilmiştir: Teschaikowski: "Eygen Onegin,, (6 - 11 - 933), Smetana: "Libuscha,, (18 - 11 - 933), Fibich: "Mesinanın zevcesi,, (24 - 11 - 933).

Macar abonelerî miktarı

Aağustos ayında Macar dinleyicileri gene gelmiştir. Bununlaberaber yaz aylarında mütemadiyen fazla bir düşkünlük vuku bulmamıştır. Ağustos nihayetinde 310,721 bine düşen abone adedi Temmuz ayı içinde 313,119 bine balig idi. Bir ayda 2,393 abone gelmiş oluyor.

Budapeşte büyük merkezi bitti

Budapeştedeki yeni merkezin imali tamamen bitmiştir. Merkezde antensiz olarak tecrübelere başlanmıştır. Tahminimizde yanılmıyorsak Avrupa merkezlerinden en iyi Budapeşte merkezi dinlenebilecektir.

Amsterdam konferansı

Geçen hafta dünya radyo cemiyeti Amsterdamda bir toplantı yapmıştır. Burada epeyce muvaffakiyet elde edilmiş ve muallâkta kalan bazı meseleler halledilmiştir. Bu hususta konferans bir resmî teblig neşretmiştir.

Resmî tebliğ

Bütün Avrupa radyo teşekküllerinin iştirâkile ve Reis Chariles Carpendalenin (İngiltere) ve ikinci Reis Baron van den Bosch (Belçika) ile Lerohe (Danimarka) ve Mühendis Marchesi (İtalya)nın huzurlarile bir çok içtimalar aktedilmiştir. 24 devletin radyo ve Posta Müdürleri müzakerelere iştirâk etmişlerdir. Bu meyanda Türkiye ile Cezayir ve Rusyanın da azaları bulunmakta idi.

Görüşülen en mühim iş 15 kânunusanide tatbiki mukarrer olan tulümevç plânı meseleleri olmuştur. Lucerne'den tespit olunan plânı kabul etmek istemiyen bazı milletler ile bu mesele etrafında hayli münakaşa olmuştur. Nihayet 200 ile 600 metrelik dalgalarda bir anlaşmaya varılmış ihtilâf yalnız uzun dalgalardır. Bunlar da icap ettikçe ve alınan neticelere göre beynelmilel radyo bürosile muhabere edilerek halledilecektir.

Britanya radyolarında Macar musikisi

British Broadcasting Corporatino (B. B.C.) müessesesi İngiliz radyolarında konserler vermek için iki Macar Sigan musiki takımı ile mukavele yapmıştır. Takımlar Macaristanın en maruf "Hungaran Orchestre,, ile "Hungarian Gipsy -- Band,, orkestralarıdır. Her iki heyet Londra ve İngilterenin diğer merkezlerinde haftada ikişer kere çalacaklardır. Bu takımlar dinleyicilerin arzularile angaje edilmişlerdir. Zira bir anket neticesinde anlaşılmıştır ki İngiliz abonelerinin yüzde 25 ten fazlası akşam üzerleri ve geç saatlerde Budapeştede neşredilen Sigan musikisi dinlemekte imişler.

Alman aboneleri artıyor

1. Teşrinde Almanyadaki obanelerin adedi 4,524,643 ü bulmuştur. Bundan tam bir ay evvel bu miktar 4,470,862 idi. Bir ay zarfında 53,781 abone kaydolunmuş oluyor. Bunların evvelce 515,693 bininden abone ücreti alınmıyordu. Bu seferki yekûndan 525,808 zi abone ücreti vermemekten muaftırlar. Abone vermemeleri muhtelif sebeplere müstenittir. Almanyada malûl, işsiz ve maaşları muayyen bir miktardan aşağı olan kimselerden abone ücreti alınmaz.

İsveç hükûmeti radyoları idaresine alıyor

Son haftalarda İsveç mebuslar meclisinde radyo meselesi bahsa mevzu olmuş ve bir çok mebuslar tarafından radyonun hususî ellerden alınıp hükûmet idaresine geçmesi teklif edilmiştir. Hükûmet işi tetkik edeceğini vadetmiştir.

Budapeştede Umumî konser

Cümartesi akşamı Budapeştede verilecek umumî konseer iştirak edecek sanatkâr ve musikişinaslar

Cumartesi (4 - 11 - 933) akşamı saat 21,35 te Budapeştede neşredilecek bir konser muhtelif Avrupa radyoları tarafından nakledilecektir. Konsere Peşte opera orkestrası ve bir koro heyeti iştirâk edecektir. Dohnanyi ile Listin eserlerini ihtiva edecek olan bu konserin sonunda Sigan musikisi de vardır. Nakle iştirâk edecek merkezler şunlardır: Königsvusterhausen, Polonya, Münih, Hanborg, Londra, Viyana, Varşova, Krakova, Prag, Brüno, Ostrava, Lemberg, Vilna, Poznan, Lods, Bükreş, Lelgrat, Zagrep, Jübbiyana, Brüksel, Kopenhag, Zürih, Listin 2 nci ve 3 cu rapsodisini dinlemenizi tavsiye ederiz.

Almanyada Tacizatla mücadele

1932 senesinin birinci teşrinindenberi Alman Posta ve Telgraf idaresinin yardımile radyo idareleri radyoyu taciz etmeğe sebebiyet verenlere mâni olmak üzere bir mücadele açmıştır. Tacizata 148 aletin sebep verdiği tespit edilmiştir.

Muayenelerle anlaşıldığına göre bu aletlerin yüzde 26 sı küçük tertibatlı elektrikle müteharrik küçük motörlerdir. Tabiî evlerde ve ziyarette kullanılan pek küçük makineler buna dahil değildir. Parazite başlıca sebebiyet veren büyük cereyanın tâbi bulunan motör, cereyanı ufaltan Tramvay Transfor motörleri, İcneratöler, odun ve kereste fabrikalarındaki aletler, ütüler evlerdeki süpürgeler, dişçi aletleri, dikiş makineleri ve asansörlerdir.

Radyo dinleyiciler üzerinde asabiyet uyandıran aletlerden bazıları da doktor atelyelerinde kullanılan Rongten, hotfrekans aletleri ve bunlara benzer daha bir çok aletler. Bu nevi tacizat yüzde 14 ten fazlasının teşkil eder . Tramvaylar parazite karşı tertibatı havi olmakla beraber gene yüzde 4 tacizat saçmaktadır. Kullanması bir zaman yasak olup, şimdi serbest olan reaksiyonlu aletlerin tacizatı yüzde 6 ya yakındır.

Gariptir ki abone aletlerinin bir çoğunda yapılan muayene neticesinde aletlerin yüzde 25 inin fena kondakt ve mantaj görüldüğünden fazla parazit neşrettiği görülmüştür. Bunlara fena anten, sakat batarya, lehimi iyi tutmamış kısımlarda sebebiyet vermektedir. Alman radyo idaresi birer, birer bulmuş olduğu bu tacizat menbalarını kurutmuş ve ufak bir tacizat neşreden yerlere geçen nüshamızda nümunesini dercettiğimiz parazite karşı tertibatı kolaylaştırmıştır. Şöyleki her parazit çıkaran motör ve fabrika sahipleri paraziti boğucu aletten bir kanunu mahsus mucibince tedarik etmek mecburiyetinde kalmışlardır.

Şimdi parazit neşreden bir menba kalmamış denecek kadar azalmıştır. Eski senelerin tacizat menbalarına ait elimize geçirdiğimiz bir istatistiği şöyledir.

1930 — 68000; 1931 — 125000; 1932/1933; 77000. Bu adet şimdi 20 küsur bine inmiş ve günden güne aboneler tarafından hissedilen tacizat lâzımgelen makamlara haber verilerek önüne geçilmektedir.

Vilâyetlerde bayram

Memleketin her tarafı iki günden beri sevinç içinde çalkanıyor

İNEGÖL, 29 (Hususî) — Cümhuriyetin onuncu yıldönümünü kutlulama merasimi burada pek büyük tezahürat ve derin bir heyecan ile tesit edildi. Saat onda, merasime başlanmadan evvel, bütün halk, devlet memurları, askerler, idman yurdu izcileri, orta ve ilk mektepler ve arabacılar, kasaplar, ayakkabıcılar, manifaturacılar, pazarcılar, şoförler ve diğer esnaf teşekkülleri ile köylerden gelen beş yüzü mütecaviz atlı, cümhuriyet meydanında toplandılar. Büyük Gazinin hitabesi dinlendi ve müthiş bir alkış tufanı meydanı dakikalarca çınlattı. Sonra istiklâl ve cümhuriyetin onuncu yıldönümü marşları çalındı. Toprak alma merasimini müteakip geçit resmine başlanarak bütün teşekküller, kaymakam ve hükûmet mümessillerinin bulunduğu tribünlerin önünden geçtiler ve bir buçuk saat süren merasim esasında idman yurdu bandosu millî havalar çalmakta idi. Alay, yürüyüşüne devam ederek fırka, hükûmet ve belediye önlerindeki taklardan geçti ve tam bir intizam dahilinde merasime nihayet verildi.

Merasimden sonra muhacirlerle meskûn olan Yenice köyüne gidilerek yeni yapılan üç dershaneli asrîî mektebin küşat resmi yapıldı. Müteakiben ilk ve orta mektepleri naçtığı sergiler ziyaret edildi.

Bayram münasebetile kasaba fevkalâde süslenmiş ve elektrik tesisatı bayramın arefesinde ikmal edildiği için , kasaba baştan başa tenvir edilmiştir. Radyolar işlemekte ve halk emsalsiz bir sevinç içinde bayram etmektedir.

İnegöl kutlulama komitesi reisi
M. EKREM

İZMİT, 29 (Hususî) — Gece tezahürat devam ediyor. Donanmamızın bir kısmı limanımızdadır. Halk cümhuriyet marşını söyliyerek sokaklarda, meydanlarda şenlik yapmaktadır. Yer yer temsiller verilmekte ve fener alayları tertip edilmektedir. Alayların önünde hatipler tarafından Yaşasın Cümhuriyet sadaları, şehrin afakını doldurmaktadır. Halkın derin bir sevinçle yaptığı bu çoşkun tezahürat sabaha kadar devam edecektir.

TİRE, 29 (Hususî) — Cümhuriyet bayramı çoşkun tezahüratla kutlulandı. Resmi geçit, büyük bir intizamla yapılmıştır. Geçit resminde, kâmilen siyah önlük, giymiş ve beyaz yaka, kırmızı fiyongo takmış olan beş yüzü mütecaviz mektepliler ve cümhuriyet ordusunu temsil eden askerleriin, halkın: Yaşasın Gazi, Yaşasın Cümhuriyet çocukları avazelerile alkışlandılar. Mekteplerden sonra millî teşekküller , meslek ve sanatlerini gösterir temsilleri taşıyan süslü otomobilere geçtier. Geçit esmi üç çeyrek saat sürdü. Şehrin her köşesinde istiklâl ve cümhuriyet marşları söylenmekte ve halk sevinç içinde tezahürat yapmaktadır.

İZMİT, 29 (Hususî) — Şehrimiz hapishaensindeki 148 mevkuftan elli beşi umumî af kanunundan istifade tahliye edilmişlerdir. Mevkufların tahliyeleri esnasında ağır ceza mahkemesi reisi Nail Bey veciz bir nutuk söylemiş ve mevkuflara; Cümhuriyet hükûmetinin kendilerine gösterdiği şefkat ve adalet anlatılmış, Büyük Gazinin sıhhatine dualar edilmiştir.

EMET, 29 (Hususî) — Kasabadan ve köylerden toplanan binlerce çoşkun alkışları arasında kutlulanan büyük bayramımızda Emet halkının yüksek şahsiyete ve hükûmete karşı olan saygı ve sevgilerini arzeder ve derin tazimlerimi zi sunarız.

Emet kutlulama komitesi reisi
kaymakam vekili AHMET

TAŞKÖPRÜ, 29 (Hususî) — Büyük bayram, bütün halkın candan ve çoşgun tezahüratile kutlulandı. Bugün havanın müsaadesizliğine rağmen bütün halk, askerler, malûl gaziler, resmî ve hususî teşekküller Cümhuriyet meydanında toplaanrak hitabeler, şiirler okundu ve alkışlandılar. Geçit resmi, çok muntazam ve heyecanlı oldu. Kasaba, baştan başa donanmıştır, gece büyük fener alayları yapılacaktır, halk, sevinç içindedir.

MUZAFFER

BURSA. 30 (TELEFONLA) — Bursada toprak alma merasimi yapıldı Gazi heykeline çelenkler kondu. Vali Bey bir nutuk söyledi. Şehitler ziyaret edildi. Halk Fırkasında Malûlgaziler toplandılar. Halk, Malûlgazilerin bayramını kutluladı.

Büyük kanalın küşat resmi yapıldı. Tayyare sinemasında Faruk Nafizin Kahreman adlı piyesi halkevinin temsil şubesi tarafından temsil edilmiştir. Bayram neşe içinde devam ediyor.

KONYA, 29 (HUSUSİ) — Millî bayram şerefine her taraf donandı ve tenvir edildi. Halk Alâeddin tepesinde toplanarak resmigeçidi seyretti. Şimdiye kadar bu kadar sevinçli bir toplantı görmemiş olan Konyanın Cümhuriyet meydanı heyecan mahşeri gibi idi.

DÜZCE, 29 (HUSUSİ) — Büyük bayram derin bir sevinç ve heyecan içinde kutlulandı. Şehir baştan başa donanmıştır. Yapılan muazzam taklar şehrin tezyinatını bir kat daha arttırmıştır.

FETHİYE, 29 (HUSUSİ) Sonsuz bir nur ve iman kaynağı olan Cümhuriyet bayramı kalplerin derinliklerinden gelen sevinç ve heyecanla kutlulandı.

MUDANYA, 29 (HUSUSİ) — Bayram tasavvurun fevkinde tezahürlerle karşılandı. Kutlulama merasiminden sonra konferanslar verilmiş güreşler yapılmıştır. Halk derin sevinç ve neşe içindedir.

ADAPAZARI, 29. (Hususî) — Cümhuriyetin onuncu yıldönümü münasebetile şehrimizde 26 takızafer yapılmış ve resmî hususî bütün binalar, müesseseler baştan başa donatılmıştır. Geçitresmi emsalsiz ve pek yüksek idi. Galeyan ve heyecan son haddini bulmuştur.

BABAESKİ, 29 (HUSUSİ) — Babaeskide CCümhuriyet bayramı halk, asker mektepler ve resmî, hususî bütün teşekküller tarafından heyecan içinde kutlulandı. Belediye bahçesinde incesaz çalmakta, kasabanın her köşesinde davullar doğgülmekte ve neşe avazeleri yükselmekte, halk, sevinç iiçnde eğlenmektedir.

ANTALYA, 29. (Hususî) — Cümhuriyet bayramı coşkun tezahürat ile kutlulandı. Vali tarafından merasime iştirâk eden köylere büyük bir ziyafet verildi ve bu ziyafette Halk Fırka, belediye azaları ve diğer resmî ve hususî teşekküller mümessilleri de bulundular. Merasimdem sonra güreşler tertip edildi, futbol maçları yapıldı. Halk, fevkalâde heyecan ve sevinç içindedir.

BURSA, 29 (HUSUSİ) — Cümhuriyet bayramı münasebetile üç saat süren merasim pek parlak oldu. Gazi heykelinin bulunduğu Cümhuriyet meydanı kesif bir kalabalıkla dolmuş, taşmıştı. Heykel etrafında kurbanlar kesildi. Askerî lise bandosu önde olmak üzere elli binden fazla köylü, halk, kıtaat ve mektepliler tarafından geçitresmi yapıldı. Halkın sevinç ve heyecanına payan yoktur.

GELİBOLU, 29. (Hususî) — Cümhuriye bayramı büyük bir vecdüheyecan içinde tes'it edildi. Ortamektebin açılma merasimi yapıldı. Heyecan umumîdir.

GEMLİK, 29 (HUSUSİ) — Bugün Gemlik'te ve köylerimizde Cümhuriyet bayramı kutlulandı. Cümhuriyet meydanında geçitresmi yapıldı. İstanbuldan getirilen bando muzika merasime iştirâk etti. Kasaba baştan başa elektrikle donatılmıştır. Gece fener alayları tertip edilecek ve hava fişekleri yapılacakır. Halk büyük bir sevinç içindedir.

HEKİMHAN, 29 (HUSUSİ) — Saat onda merasim başladı ve merasime beş binden fazla yaya ve atlı kadın, erkek iştirâk etti. Kaymakam tarafından resmî ve hususî teşekküllerin bayramı tebrik edildikten sonra parlak bir geçitresmi yapıldı. Müteakiben şehitler mezarlığına gidilip kaymakam tarafından çelenk konulduğu görülmeyen bir galeyanla bayram kutlulandı.

DADAY, 29 (HUSUSİ) — Cümhuriyet bayramını kutlulamak için kasabadan ve köylerden kadın, erkek binlerce halk Cümhuriyet meydanına toplandı. Toprak alma merasimi yapıldıktan sonra yüce Gazimizin ülküsüne iştirâk edildiği sevinç yaşları içinde izhar edildi.

SÖKE, 29 (HUSUSİ) — Sökeliler Cümhuriyet bayramını coşkun bir neşe ile kutlulayorlar. Halk, bu mes'ut günün bânisi olan büyük menciye şükran ve minnetlerini izhar için Cümhuriyet meydanındaki Gazi büstüne, her teşekkül bir çelenk koydular. Hitabet kürsüsüne her sınıf ve teşekkülü temsil eden hatipler çıkarak heyecanlı nutuklar söylediler.

AYVALIK, 29 (HUSUSİ) — Onuncu Cümhuriyet bayramı görülmemiş bir şekilde parlak ve içten gelen bir ateş ve heyecanla kutlulandı. Umumî tezahürat esnasında çocuk bahçesi açılma merasimi de yapıldı.

KASTAMONI, 29 (HUSUSİ) — Büyük bayram, bütün şehir halkının ve köylerden akın eden binlerce kadın erkek köylünün iştirâkile coşkun ve samimî tezahüratla kutlulandı. Köylerden gelen beş yüzü mütecaviz atlı da merasimde bulundular. Geçitresminden sonra müteaddit kurbanlar kesildi. Af kanunundan istifade eden 100 kişi tahliye edildi.

TRABZON, 29 (HUSUSİ) — Hal büyük bayramını şen yurdun, güler yüz ile coşkunluk içinde karşıladı. Eşsiz tezahürat yapıldı. Civar köylerden binlerce atlı geldi. Büyük gün en heyecanlı duygularla kutlulandı. Her taraf nur içinde parlamaktadır.

BURDUR, 29 (HUSUSİ) — Halk emsalsiz tezahürat ile Büyük bayramı kutluladı. İkmal edilen müesseseler küşat resmi yarın yapılacaktır.

GİRESON, 29. (Hususî) — Bayram fevkalâde merasimle kutlulandı. Şehir baştan başa donandı. 25 ten fazla tak yapıld.

ESKİŞEHİR, 29. (Hususî) — Büyük bayram tezahürlerle kutlulandı. Bütün halk sonsuz bir sevinç içindedir.

Oltu, Zile, Avanos, Adıyaman Kubbeli, Çorum, Erbaa, Tosya, Bursa, Kilis, Pazar, Karacasu, Iroz, Mudurnu, Imroz, Selifke, Boyâbat, Bodrum, Anamor, Tarsus, Trabzon, Afyon, Ordu, Bayramiç, İzmit, Söke, Daday, Savur, Of, Mardin, Hozat, Rize, Mudurnu, Adapazarı, Tire, Hendek, Osmancık, Ordu, Pınarbaşı, Saray, Nebiyan, Osmaniye, Merzifon, Zile, Artivin ve diğer bir çok şehirlerimizden dün ve evvelki gün aldığımız sayısız telgraflarda onuncu yılın emsali görülmemiş tezahürat içinde tes'it edildiği bildirilmektedir.

İZMİR, 31. A. A. — Bugün de İzmir şimdiye kadar görmemiş bambaşka bir tezahüre sahne oldu. Büyük Türk inkılâbının maarif cephesi, bütün inkılâbın temsilleri canlı tablolarile en az elli bin kişi karşısında yaşatıldı. Bütün konsoloslar bir cemilekârlık olarak hususî surette merasimde bulundular.

Vali Kâzım Paşa ve Fırka Vilâyet idare reisi Hâcim Muhittin Bey, Karşiyakanın Soukuyu mektebini halkın tezahürları arasında açtılar orada Maarif müfettişlerinden Vahit B. canlı bir nutuk söyledi.

Yarım saat sonra Bornovada en mükemmel bir hale getirilen Ziraat sarayının açılması yapıldı, bütün halk ve Bornova havalisi köylüsü ve Fırka Kumandanlığı askerî heyeti hazır bulundu mektep müdürü Hilmi B., canlı ve manalı bir nutuk söyledi.

Tam saat 11 de Cümhuriyet meydanında büyük arabalar üzerinde temsil kolu mevkilerinde hazırlanmıştı. Halk taşacak bir vaziyetti idi, İstiklâl marşile merasim başladı, arkasından bütün Halk elli altmış bin kişi bir ağzından Cümhuriyetin onuncu yıldönümü marşını semaya yükselttiler.

KONYA, 31 (Milliyet) — Şehrimizde bayramın üçüncü günü ve gecesi son derece neş'eli geçmiş, halk sabahlara kadar eğlenmiştir. Leylî mektepler talebesi tarafından fener alayları , halk tarafından çok alkışlanmıştır.

Alaylar şehrin her tarafını ayrı ayrı gezmişlerdir.

Ayrıca mekteplerde müsamereler tertip edilmiştir. Şehrimize yarın bir tayyare filosu gelecektir. Filo şehrimiz üzerinde muhtelif uçuşlar yapacaktır.

Göz Hekimi
Dr. Süleyman Şükrü
Birinci sınıf mütehassıs
(Bâbıali) Ankara caddesi No. 60
6980

Çocuk

İki ördek

İnsan eli nelere kadir değildir. Bir lâmba, bir duvar size gagasını, başını, gözünü oynatan canlı iki ördek kâfidir. Yalnız elinize resimde gördüğünüz şekli vermek ve duvara akseden gölgesine parmaklarınız oynatmak lâzım.. Bir tecrübe ediniz, hayli eğlenirsiniz.

Müselles, murabba

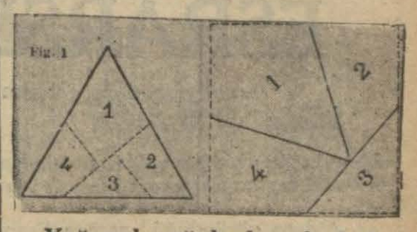

Yağmurlu günlerde arkadaşlarımızla beraber kaldığınız günler, sizi eğlendirecek bir hendese meselesi..

İnce bir mukavvaya dılıları müsavi bir müselles çiziniz ve arkadaşlarımızdan hendesede en kuvvetli olanına, bu müsellesten dört parça keserek, bir murabba yapmasını söyleyiniz. Bakalım, yapabilecek mi? Bir çokları pek ziyade uğraştıktan sonra, bunun yapılamıyacağını iddia edebilirler. Fakat yukarıdaki şekillerden anlayorsunuz ki pekâlâ yapılabilir.

Dün de şehrin bir çok yerlerinde küşat ve temel atma merasimi yapıldı

(Başı 1 inci sahifede)

rek bu müessesenin de şehrin büyük bir ihtiyacını karşıladığını ilâve etti ve kapıya gerilen kordeleyi kesti. Bundan sonra evvelâ binanın üst katını teşkil eden memurin daiersi gezildi.

Modern bir tarzda yapılan bu bina, her türlü icabı düşünülerek yapılmıştır. Binanın alt katındaki satış salonu havaî bir hatla bir taraftan mezbahaya bir taraftan da sovuk hava depolarına bağlanmıştır. Mezbahada kesilen et havaî hatla buraya gelirken yolda otomatik kantarla kendiliğinden tartı lacaktır. Otomatik kantarlar tarttığı etin sıkletini tarihi de üzerinde olan bir kâğıtla göstermektedir. Satış salonunda satılabilen et satılacak ve satılamıyanlar sovuk hava deposuna gidecektir.

Sebze hali

Mezbahanın en mükemmel bir şekilde yapılan modern laboratuvarı gezildikten sonra bir motorla mezbahadan hareket edildi ve doğru Keresteciler gelindi.

Eski Keresteciler arsasında yeniden yapılacak sebze hali için tertibat alınmış ve denize çakılmak üzere ilk kazık hazırlanmıştı.

Vali Muhittin Bey burada da bir nutuk söyledi ve ezcümle dedi ki:

— Biz biliyoruz ki buraya 250 bin lira sarfederek yaptıracağımız hal İstanbulun ihtiyacını, bilhassa müstakbel İstanbulun ihtiyacını karşılamıyacaktır. Fakat beri tarafta İstanbula sebze ve meyve yetiştiren esnafın çamurlar içinde vektikleri zahmetler bir taraftan da bugünün ihtiyaçları bizi bu hali yapmağa sevketti.

Muhittin Beyin nutkundan sonra kazığı çakacak demirin iplerini Muhittin Bey Şehir Meclisi azaları ve halk hep birden tuttular ve demir üç defa vuruldu.

Hıfzıssıhha lâboratuvarı

Buradan otomobillerle Sultanahmede gidilerek Belediye Hıfzıssıhha laboratuvarının küşat resmi yapıldı. Belediyenin şehrin bu yolda günden güne genişliyen ihtiyaçları nazarıdikkate alarak vücuda getirdiği bu müessese hakikaten büyük bir bilgi ve titizlikle hazırlanmıştır. Vali Bey burayı da kısa bir nutukla açtı. Nutuktan sonra müessese gezildi. Ve üretilen mikroplar görüldü.

Talebe yurdu

Dün, Halkevinin, Üniversite binası arkasında tesis ettiği Talebe yurdunun açılma resmi saat 14 te yapılmıştır. Merasimde Vali ve Belediye Reisi Muhittin Bey, Fırka Vilâyet İdare Heyeti Reisi Cevdet Kerim Bey, Halkevi Reisi Hâmit Bey, belediye azaları üniversite profesörleri, talebe ve daha bir çok zevat hazır bulunmuştur. Yurda bu sene 50 talebe kaydedilmiştir. Bu adet gelecek senelerde artırılacaktır. Binanın önünde ayrıca bir tenis ve futbol yeri vücuda getirilecektir.

Yurdun açılması münasebetile Fırka Vilâyet İdare Heyeti Reisi Cevdet Kerim Bey bir nutuk irat etmiştir. Cevdet Kerim Bey ezcümle demiştir ki:

— Uzun seneler vatana sadakatle çalışmış olan çocuklara yuva olan bu müessese son zamanlarda harap bir halde idi. Bir çok fedakârlıklarla tamir ve tadil edildi. Barınılabilir bir hale getirildi. Şimdi, memlekete irfanen hizmet eden çocukların yurdu oluyor. Bu yurdun açılması büyük bir boşluğu dolduracaktır. Talebe yurtlarının adedini artırmak gayemizdir. Evvelâ Kadırgadaki Talebe Yurdunu açtık. Şimdi burasını açıyoruz. Bunlar ihtiyaca kâfi değildir. Bu açtığımız yurtlar bu yolda atılmış bir adımdır.„

Cevdet Kerim Beyin nutkundan sonra yurdun kapısındaki kırmızı kordele kesilerek içeri girildi ve yurt gezildi.

İnkılâp ve şehir müzesi

Belediyenin Beyazıtta vücuda getirdiği İnkılâp ve Şehir müzesi dün saat 15 te merasimle açılmıştır. Merasimde Vali ve Belediye Reisi Muhittin, Fırka İdare Heyeti Reisi Cevdet Kerim, Belediye Reis muavini Hâmit Beylerle belediye azaları, kaymakamlar ve daha bir çok zevat hazır bulunmuştur. Vali ve Belediye Reisi Muhittin Bey bir nutuk irat ederek müzenin ne maksatla açıldığını, neleri ihtiva ettiğini izah emiştir. Muhittin Bey ezcümle demiştir ki:

— Bu müzenin açılması mevzuubahis olduğu zaman bir döviz nazarıdikkatimi celbetti. Bu döviz: "Dünü unutma, yarını daha iyi anlarsın.„ dedi. Bunun manası mevzuumuza çok uygundur. Büyük İstiklâl harbimize ve inkılâbımıza ait bir çok eserler şurada burada kayboluyor. Bunu gözümle gördüm Halbuki bunları toplamak, bir arada muhafaza etmek birinci vazifemizdir. Başka memleketlerde buna çok ehemmiyet veriyorlar. Meselâ Pariste Yalnız Napolyona ait bir müze var. Burada Napolyonun kullandığı elbiseler, silâhlar, hattâ eski çoraplarına varıncıya kadar her şeyi vardır. Müzemize koymak üzere Gazi Hazretlerine ait eserler şurada burada dağınık vaziyettedir. Bunları bir araya toplayıp bu müzeye koymağa çalışıyoruz. 1928 senesinde harf inkılâbında Gazi Hazretlerinin Sarayburnunda söyledikleri nutkun kendi elyazılarile müsveddesini elegeçirdik. Bu notlar Gazi Hazretlerinin bizzat not defterlerinin sayıfalarıdır. Büyük Şef müzeye konmak üzere bir kostümlerini hediye buyurdular. Bundan başka gene Gazi Hazretlerinin bizzat İstiklâl harbinde yaptıkları bir asker harekât haritasını ele geçirdik. Bu kıymetli hatıraları İnkılâp müzesine koyacağız.„

Vali Beyin nutkundan sonra davetliler tarafından müze gezilmiştir.

Şehremini nahiye merkezi de açıldı

Şehremininde yeni inşa edilen Cümhuriyet Halk Fırkası nahiye binasının açılma merasimi dü öğleden sonra, vali ve belediye reisi Muhittin, fırka reisi Cevdet Kerim Beylerle Şehir Meclisi azasından bir çok zevatın huzurile çok samimî bir surette yapılmıştır.

Şehremini fırka binasının önünde, binlerce halk toplanmıştı. Saat (16) ya doğru vali ve fırka reisi Beylerle diğer zevat, Şehreminine geldiler.

Halk, "yaşa!„ seslerile yol açarak davetlilerini karşıladı. Coşkunluk, git gide artıyordu. Fırka binasının her tarafı, ve bütün meydan bayraklarla donatılmıştı. Halk, heyecan içinde idi.

Kalabalık arasından güçlükle yol açılarak fırka binasının önüne geldiler. Burada, Cümhuriyet Halk Fırkası Şehremini nahiyesi namına Şehir Meclisi azasından Bican Bey, samimî bir hitabe ile davetlileri selâmladı. Ve açılma merasimine geldiklerinden dolayı vali Beyle fırka reisi Cevdet Kerim Beyi ve diğer zevata ayrı ayrı teşekkür etti ve bilhassa Cevdet Kerim Beyin binanın vücuda gelmesindeki büyük hizmetlerinden şükranla bahsetti.

Bican Bey, sözüne devam ederek resmi küşadı yapılan fırka binasının, bu muhitin ışık evi olacağından, içtimaî sahada büyük bir boşluğunu dolduracağından bahsetti. Ve bütün hayır cemiyetlerinin bu çatı altında toplanacağını anlatarak:

— Yarına daha büyük bir emniyetle bakabilirler! Dedi.

Bican Beyin şiddetle alkışlanan hitabesinden sonra, Cevdet Kerim B., çok samimî, çok hararetli bir nutuk söyledi. Cevdet Kerim Bey; heyecandan titriyen gür sesile:

— Halk Fırkasının, temiz, asil, sadık, vefakâr çocukları!. diye başlayan nutkuna şu suretle devam etti:

— İki gündenberi, milletin kendi emeğinin, kendi meziyetinin, kendi kudretinin eseri olan en büyük bayramımızı yaşıyoruz.

Halk coşkun bir memnuniyet içinde çırpınıyor. Bu, hepimizin hakkı, hepimizin şerefidir.

Sizi bir kere daha bu vesile ile kutlularım. Resmi küşadını yapmak için buraya toplandığımız şu mütevazı bina, Cümhuriyetin on yılında yapılanların arasında bir zerredir.

Fakat bu bina maddî kıymetle ölçülemez. Bu binayı bütçe yapmamış, para yapmamıştır. Fırkanın çocuklarının ve fırkayı sevenlerin iştiraki vücuda getirmiştir.

35 bin liraya çıkacağı tahmin edilen bu bina, yalnız 8500 liraya mal olmuştur.

Karşımızda yükselen bu bina, fırka çocuklarının timsali olmak itibarile kıymeti haizdir.

Hepiniz iftihar edebilirsiniz. Yedikuleden Halice uzanan sur imtidadınca oturan bu halk, 324 senesi inkılâbından itibaren vatana büyük hizmetler eden halktır. 31 martta otağını kuran orduya, saraya karşı ilk yolu gösteren halktır.

Bu mütevazı insanlar, Anadolu ordusuna ilk eli uzatan millî teşkilâta yer vermiş olmak gibi tarihte unutulmaz bir şeref taşıyorlar.

Bütün Türkler gibi siz de kadrinizi bilin! Yükselen şu bina, yalnız bir Halk Fırkası nahiye merkezinin iş yeri değildir.

Hepinizin gönül bağını kaynaştıracak evinizdir.„

Cevdet Kerim Bey, bundan sonra Vali Muhittin Beye bu binanın vücuda gelmesi için sarfettiği gayretlerden ve önünde bir bahçe yapılmasına müsaade ettiğinden dolayı teşekkür etmiş ve "yolunuz açık olsun, yaşasın cümhuriyet!„ sözleri ile nutkunu bitirmiştir.

Cevdet Kerim Beyin büyük millî heyecana tercüman olan bu samimî sözleri, meydanı dolduran halk tabakaları arasında oğultulu bir alkış fırtınası koparmış, fırka reisi, bütün fırkacılar tarafından dakikalarca alkışlanmıştır.

Bu esnada halkın heyecanı tarif edilemez halde idi. "Yaşa Gazi! Yaşasın ulularımız!„ sesleri ortalığı çınlattırıyordu. Bir çok kimseler, heyecanlarından kendilerini tutamıyarak ağlamakta idiler.

Cevdet Kerim Beyin nutkundan sonra, vali Bey, binanın kapısı önündeki kurdelâyı:

— Hayırlı olsun! Temennisi ile bizzat makasla kesti. Davetliler, binanın her tarafını gezdiler.

Şehitliği ziyaret

Dönüşte otomobillere binilerek doğruca şehitliğe gidildi. Şehitliğin etrafına yüzlerce insan toplanmıştı.

Abideye konulmak üzere, İstanbul Belediyesi, İstanbul Vilâyeti, Halkevi, Şehitlikleri İmar Cemiyeti, Fırka Karagümrük nahiyesi, Umum Esnaf Cemiyetleri ve teşekkülleri namına on beş kadar çelenk getirilmişti.

Abide önünde Şehir Meclisi azasından İsmail Sıtkı Bey, şehitlerimizin ruhlarını taziz eden bir hitabe irat etti. Müftü Fehmi Bey, türkçe bir dua okudu ve çelenkler yerlerine kondu.

Sur dışındaki yol

Bundan sonra, üç senede yapılmak üzere ihale olunan beş senelik programa dahil vilâyet yollarından sur haricinde yapılacak olan kısmın açılma resmi yapıldı. Yolun iki tarafı, davul zurnalarla civardan gelen halk tarafından tutulmuştu. Büyük tezahürat arasında Vali namına muavini Hâmit Bey samimî ve sıcak bir kaç sözle Osmanlı İmparatorluğu devri ile 10 yıllık Cümhuriyet devrindeki yollar arasında bir mukayese yaptı.

Hâmit Bey bundan sonra ikinci on yıl içinde şimdiki yolların on mislini başaracağımız ümidini ızhar ederek:

— Bize bu imkânları veren Büyük Gaziye Allah çok ömürler versin; diyerek sözünü bitirdi. Ve yolun başında belediye namına Hâmit Bey, Fırka namına Cevdet Kerim Bey, Topkapılılar namına muharrirlerimizden Mehmet Sait Bey ilk kazmayı vurdu. Merasimin hitamında Pokrat isminde bir mektepli çocuk elinde bayrakla ortaya çıkarak heyecanlı bir şiir okudu. Mini mini mektepli şiddetle alkışlandı. Belediye Reis muavini Hâmit Bey, çocuğu, büfeye götürerek kendisine yemişlerden ikram etti. Ve küçük Pokratın ismi hemen oracıkta "Bay Pokrat„ olarak değiştirildi.

Merasimin hitamında davetlilere, hazırlanan büfeden şampanya ve yemiş ikram edildi.

Üsküdarda

Üsküdarda da iki açılma merasimi yapılmıştır. Yeni yapılan Üsküdar tapu dairesinin küşat resmi sabah saat onda yapılmıştır. Merasimde Kaza Kaymakamı İzzettin, Halk Fırkası Kaza Reisi Mehmet Ali, İstanbul Tapu Müdürü Agâh, Üsküdar Tapu başmemuru Sadettin B. lerle daha bir çok zevat bulunmuştur.

Küşattan evvel Kaza Kaymakamı İzzettin Bey bir nutuk söyliyerek dairenin kordelesini kesmiştir. Bilâhare ayni heyet saat 11 de Üsküdarda Solak Sinanda yapılan 47 nci mektebin küşat resmini de yapmıştır.

Fener alayı

Dumlupınar yatı mektebi tarafından dün gece elektrikle muazzam bir alay tertip edilmiştir. Alay Taksimden Beyazıda gitmiş, avdette Dolmabahçe - Beşiktaş yolunu takip etmiştir.

Alay yollarda pek çok alkışlanmış büyük tezahürat yapılmıştır.

Son gece

Konferanslar - Temsiller - Fener alayı

Dün gece İstanbul, cümhuriyetin onuncu yıldönümü şenliklerinin üçüncü gününü de yaşadı ve ikinci on yılın açacağı devre yep yeni bir azim ve neşe içinde girdi. Dün gece şehri dolaşan bir muharririmiz intıbalarını şöyle kaydediyor:

— Gece şehrin manzarası evvelki gecelere nazaran daha başka, daha nurlu ve şaşaalı idi.

Sokaklar dopdolu, yedisinden yetmişine kadar her yaştan her meslekten halklar dolu, hepsi coşkun, herkesin yüzü gülüyor.

Karaköyde Ziraat Bankasının ziyalar içindeki ziraat timsali ve Akayın dönen pervanesi halkı buralara çekiyordu.

Cümhuriyet ve Taksim meydanları yürünemiyecek, gezilemiyecek bir halde idi. Bir taraftan da radyolar işliyordu. Ankara radyosu neşriyatı hiç aralık vermeden bütün dünyaya yüce Türk inkılâbının azametini anlatıyordu.

Diğer tarafta kürsüler hiç boş kalmıyor. Her vatandaş aklının erdiği dilinin döndüğü kadar serbest kürsülerde söz söylüyordu. Bir taraftan da hatipler Eyüpte Hasan Refik Bey, Bakırköyde Ali Rıza Bey, Şehremininde Zeki Cemal Bey, Şehir tiyatrosunda Meliha Avni Hanım konferanslar verdiler.

Etem İzzet Beyin konferansı

Beyoğlu dokuzuncu mektepte Etem İzzet Bey de gece saat 21 de halka ve davetlilere hitaben bir konferans vererek yeni Türkiyenin kuruluşunu ve ihtilâl, istiklâl ve inkılâp safhalarının bir tahlilini yapmış ve ondan sonra 1923 ten 1933 e kadar inkılâbın geçirdiği seyir ve tekâmül üzerinde izahatta bulunmuştur.

Etem İzzet Bey inkılâp hamlelerinden bahsederken ezcümle demiştir ki:

"— Türk inkılâbı kendisini bütün sarahatle ortaya koyan inkılâptır. Yıkıcı değil, yapıcı inkılâptır. Bütün ifadesile millî inkılâptır. Kendi karakterine, kendi hüviyetine benziyen, kendi şuuruna dayanan, ilhamını kendi milletinin benliğinden alan inkılâptır.

O her türlü beynelmilelciliği reddeder. Yalnız ve daima, her yerde milletinin vicdanına, şuuruna, efendiliğine istiklâline istinat eder.„

Etem İzzet Bey Türk inkılâbının ideolojisi, ana hatları ve neticeleri üzerinde de uzun ve heyecanlı izahatta bulunmuş ve demiştir ki:

Memleketin hangi tarafına bakarsak bakalım hep onu, Mustafa Kemali, onun Türkiyeye, Türk milletinin istikbaline hâkim olan ve bugünü, yarını, öbür günü değil çok öteyi, çok ileriyi gösteren bir çift manalı, ışıklı ve üstün gözlerini görüyoruz.

Türk inkılâbı, Kemalist rejim, inanmışların inkılâbı, onların rejimidir. İman ve inan birliğidir.

İnanmanın ta kendisidir. Ve Kemalist cümhuriyet en ileri cümhuriyet şeklidir.

Hiç yokken her şeyi yapmanın rejimidir. Ve Türk milletinin yüksek karakterinin, topluluğunun, inzıbatlı, saygılı varlığının ifadesidir.„

Etem İzzet Bey on yılın neticeleri üzerinde de durarak demiştir ki:

"Her on yıl öbürüne böylece, bu geceki gibi hız, ülkü, gurur, heyecan ve hepsinden üstün müstakil bir yurt, müstakil, hür, Efendi bir Türkive devir ede ede idealimizdeki büyük Türkiyeye varacaktır. On yıl bunun işaretidir.

On yıl her şeyi gaspedilen Türkiyenin yeniden her şeyine sahip oluşunun ifadesidir. Ve Türk her şeydir. Kemalist cümhuriyet budur.„

Nutkun gençliğe temas eden kısmında da Etem İzzet Bey demiştir ki:

"Bugün olduğu gibi yarına da, öbür güne de itimatla bakabiliriz.

Memlekette bilgili, imanlı, varlıklı ve asrın bütün hususiyetlerine giren hâkim bir gençlik yetişiyor, bu Mustafa Kemal gençliğidir. Kemalist cümhuriyetin yüzakı gençliktir. Rejimin ergin ve olgun çocuklarıdır.

Reisicümhur Hazretlerinin Ankarada bütün yurttaşların kulağına eriştirdiği yüksek hitaplarında:

"— Yurdumuzu dünyanın en mamur ve en medenî memleketi seviyesine çıkaracağız...

Daha az zamanda daha büyük işler başaracağız.„

Diye ifade ve işaret buyurdukları bu vazifeyi başaracak, millî kültür yolunda tekemmüle ve ayni olgunluk çağına vardıracak olan neslin saflarında işte bu yetişen gençlik var.„

TEMSİLLER

Dün gece şehrin her tarafında temsiller de verilmiştir.

Gece fener alayları da devam etmiştir. Bu fener alaylarında evvelki gecelere nazaran daha fevkalâdelik ve heyecan görülüyordu.

Dün gece misafir köylüler de yer yer, grup grup şehrin her taafını gezdiler.

Halk ancak bu sabah evlerine girdi ve on yılın kutlulanması bu suretle halkın cuş ve huruşu içinde nihayet buldu.

Fırkada konser

Dün Cümhuriyet Halk Fırkası İstanbul merkezinde Şişli nahiyesi teşkilâtına mensup gençler tarafından güzel bir konser verilmiş, bir çok davetliler bulunmuştur.

Yugoslav gazetecileri döndüler

Cümhuriyetin 10 uncu yıldönümü merasiminde bulunmak üzere Ankaraya gitmiş olan Yugoslav gazetecileri dün sabah Ankaradan dönmüşlerdir. Yugoslavyalı meslektaşlarımız, Ankarada yapılan merasimde ve Ankarapalasta Gazi Hazretlerinin husuzlarile verilen büyük baloda hazır bulunmuşlar ve Yeni Türkiye hakkında iyi intibalar elde etmişlerdir. Meslektaşlarımızın bir kısmı bu akşam memleketlerine gideceklerdir.

Macar misafirler dün Peşteye döndüler

Şehrimize gelmiş olan Macar misafirler arasında bulunan Ayan ve Meb'usan azasından 24 kişilik bir heyet Cümhuriyet Bayramında bulunmak üzere Ankaraya gitmişlerdi. Bu heyet dün sabah Ankaradan gelmiş ve şehrimizde bulunan diğer zevat ile birlikte dün saat birde hususî trenle Peşteye dönmüşlerdir. Macar dostlarımız istasyonda Vali Bey namına Belediye Turizm Şubesi Müdürü Ekrem Besim Bey tarafından teşyi edilmişlerdir. Vali Bey, Ekrem Besim Bey vasıtasile işlerinin fazlalığından dolayı gelmediğini bildirerek özür dilemiş ve İstanbulu ziyaretlerinden dolayı kendilerine teşekkür etmekle beraber, heyet reisine ayrıca bir mektup göndereceğini bildirmiştir. Heyet meyanında bulunan sabık Peşte Belediye Reisi M. Ripka buna teşekkür etmiş ve İstanbulu çok güzel bulduğunu söylemiştir.

Macar Ayan ve Meb'usan azası Ankaradan pek iyi intibalarla dönmüşlerdir. Heyet reisi bulunan Macar Meclisi Meb'usanı Hariciye Encümeni Reisi M. Pekard din bize intibaları hakkında şu beyanatta bulunmuştur:

— Ankaraya giderken orada mühim şeyler göreceğimizi biliyorduk. Fakat orada gördüklerimiz bütün ümit ve tahminlerimizin fevkine çıktı. Büyük Millet Meclisi Reislerinden Hasan Bey ve meb'uslar bizi hüsnüsuretle karşıladılar. Kâzım Paşa, Büyük Millet Meclisi azasından bir heyetle birlikte nisan ayı zarfında Peşteyi ziyaret edeceğini vadetti.

"Geçit resminde gördüğümüz Türk ordusu fevkalâde mükemmeldi. Gördüğümüz askerî kıtaat, intizamı ile şöhret almış olan bir Prusya kıtasından farksızdı. Geçit resminde nazarıdikkati celbeden iki şey vardı: Biri bugünün resmigeçidini yapan ordu, diğeri de yarının ordusunu teşkil edecek olan gençlikti. Ben eminim ki gelecek nesil, bugünkü nesilden daha kuvvetli olacaktır.„

Yunan Hava cenerali Atinaya döndü

Cümhuriyet Bayramında dost Yunanistanı Ankarada temsil etmek üzere hususî tayyaresile Ankaraya gitmiş olan Yunan Hava kumandanı ceneral Adamidis, gene tayyaresile Ankaradan gelerek Atinaya gitmiştir.

Vatan dışında da şenlikler devam ediyor

Paris elçiliğinde verilen ziyafette Fransız Cümhurreisi de hazır bulundu

PARİS, 31. A. A. — Dün akşam Türkiye büyük elçisi Suat Bey tarafından Türkiye Cümhuriyetinin onuncu yıl dönümü münasebetiyle bir akşam ziyafeti verilmiş ve bu ziyafeti pek parlak bir kabul resmi takibetmiştir.

Ziyafette bilhassa Fransa Reisicümhur M. Albert Lebrun Hazretleri, M. Paul Boncour, millî terbiye nazırı De Monzie, hemen hemen bütün büyük ve orta elçiler, ecnebî ataşemiliterleri, Paris askerî valisi Jeneral Gouraud, bahriye erkânı harbiyei umumiye reisi Amiral Durandviel, ayan ve mebusan azasından bir çok zevat hazır bulunmuşlardır.

Cenevrede

CENEVRE, 29. A .A. — Cümhuriyetin onuncu yıl dönümü münasebetiyle cemiyeti akvam nezdinde daimî murahhas sıfatiyle Cemal Hüsnü Bey tarafından öğleden evvel otel de Paix'de yapılan resmi kabul pek parlak olmuştur.

BERNE, 29. A. A. — Bugün öğleden sonra Bern elçisi Cemal Hüsnü Bey bellevue otelinde 300 kişilik bir çay ziyafeti vermiştir.

Viyanada

VİYANA, 31.A.A. — Türkiye orta elçisi, öğleden sonra sefarethanede bir ziyafet vermiştir. Bu ziyafette Avusturya reisicümhur Hazretleriyle başvekil M. Dollfus, hükûmet erkâni, bütün sefirler, askerî ve mülkî bir çok zevat hazır bulunmuşlardır.

Berlinde

BERLİN, 31.A.A. Dün Türkiye cümhuriyetinin onuncu yıl dönümü münasebetile Türkiye sefaretanesinde yapılmış olan kabul resmin başvekil muavini M. Von Papen, hariciye nazırı M. Von Neurath, diğer bir çok nazırlar, hemen hemen sefirler, ordu ve donanma, siyasî iktisadî mahafil ile sanat ve matbuat mümessilleri bulunmuşlardır.

Varşovada

VARŞOVA, 31.A.A. — Dün Türkiyede cümhuriyetin ilânının onuncu yıl dönümü münasebetiyle, Türkiye büyük elçisi Ferit Bey ve zevcesi, reisicümhur Moscicka ile zevcesi şerefine bir akşam ziyafeti vermişlerdir, Ziyafette, başvekil Jedrze Jevicz ile zevcesi, hariciye nazırı Beck ve zevcesi Fransa ve İtalya büyük elçileri, hariciye müsteşarı Kont Szembek ve zevcesi, reisicümhur sarayının ... vil ve askerî erkânı, hariciye nazarı ... şark şubesi müdürü, protokol müdürü Kont Romer ve zevcesi, prens ve prenses Zdislas Lubominski, Kont Renand Türkiye sefareti müsteşarı Kadri Rifat Bey hazır bulunmuşlardır. Yemeği ... resmi kabul takibetmiş ve buna 400 kişi davetli bulunmuştur.

Yakın Şarkın Herkülü

LONDRA, 30. A.A. — Daily Telgraf diyor ki:

"Mustafa Kemalin sayesinde Avrupanın hasta adamı yakın şarşın herkülü olmuştur.

LONDRA, 31 A. A. — Morning Post gazetesi baş makalesinde şöyle diyor:

"Mustafa Kemal, Türkiyeyi islâm tarihindeki bütün inkılâpların en hayretşayan olanı ile temamiyle değiştirmiştir. Mustafa Kemal, istihlas harbinin galibi sıfatiyle olduğu kadar bir mirasın ve bir inkılâbın tasfiyecisi olarak iktidar mevkiine gelmiştir. Hadisatı olduğu kadar ... mek kabiliyetine malik olan bu devletin ... damı için bu vaziyetin büyük faydası olmuştur.

On sene zarfında tehakkuk ettirilen ... büyük ve mühim değişiklikleri anlatan bu gazete, mütalaalarına şu suretle nett... ce veriyor:

"Mustafa Kemal kendisine diktatör denilmesini istemiyor. O, yalnız ecnebî düşmanların değil, ayni zamanda kendi milletinin ataletinin de galibi olmuştur.

Cl. Vorişilov ve Ordumuz

(Başı 1 inci sahifede)

tan maada, cengâverlik ve vatanını müdafaza hususundaki heyecan ve cesaretini itibariyle bunların birçoğuna katiyyen faiktir.

Piyadeniz fevkalâde mükemmeldir. Süvariniz ve topçunuz piyadenizden hiç geri kalmıyor. Suvarilerin at üzerindeki duruşu kusursuzdur. Atların cinsi çok güzel yidir ve mükemmel terbiye edilmişlerdir. Motörlü topların ve tankların geçide çıkan tiraklerini seyretmek çok zevkli olmuştur. Bunlar mükemmel surette geçmişlerdir. Sayıları pek çok olan tayyarelerimiz üzerimizde mükemmel bir tarzda ve sıralarının intizamını bir an bile bozmadan uçmuşlardır. Birinci derecede ehemmiyeti haiz askerî kuvvetler sınıfına dahil bulunan tayarecilikteki inkâr götürmez muvaffakiyetleriniz bana hassaten sevk vermiştir. Askerî geçit resminden ... sederken Türk ordusunun kuvvetli ve güzel gençliğin şahsında mükemmel bir ihtiyata malik bulunduğunu söylemekten geçemiyeceğim. Bu hâdise çok mühimdir. Gençliğin askerî noktai nazardan ... kilâtı bir imtisal nümunesi olabilir. Kelimelerini gücendirmeden söyliyeyim ki genç erkekler kadar güzel geçen şayanı takdir genç Türk kızlarını gördüğümüz vakit duymuş olduğum heyecanı ifade için kelime bulamıyorum.

Erkeğin yanında tutmaya hakkı olduğu yere doğru yalnız hars ve iktisat sahalarında değil, memleketin müdafaasını kuvvetlendirmek sahasında da müstesna bir azim ile yürüyen Türk kadınının bu terakkisinde Mustafa Kemal Türkiyesi inkılâbının en büyük zaferlerinden birini görüyorum. Sözlerimi bitirirken şunu söylemeliyim ki, geçit resminde gördüğüm ordu, ellerine Türkiye Cümhuriyetinin istiklâlinin tevdi olunabileceği bir muhafızdır. Bu ordu ayni derecede sulhün kuvvetli bir istinatgâhıdır. Bu mükemmel geçit resmini idare edenlere, geçit resmine iştirak edenlerin hepsine selâmlamak için bu fırsattan istifade ... diyorum.

Rus misafirlere verilecek balo

Muhterem Rus misafirlerimize Hariciye vekili Tevfik Rüştü Bey tarafından Dolmabahçe merasim salonunda verilecek olan balo 4 teşrinisani akşamından sonraya kalmıştır.

Balo beş veya altı teşrinisani akşamı verilecektir. Tevfik Rüştü Bey cumartesi veya pazar günü şehrimize gelecektir. Balo çok muazzam olacaktır.

Milliyet'in romanı: 49

ESRARSIZ HAYAT

Hollywood'da sinema yıldızlarının romanı

Yazan: VİCKİ BAUM — *Tercume: KÂMRAN ŞERİF*

bir erkeğin hiç bir vakit tesirinden kendini kurtaramıyacağı bir şeyi vardı.

Aldens göründüğü zaman Francis:

— İyi ettin de geldin, dedi. Paran var mı? Şöyle bir çılgınlık yapabilir miyiz? Bu gün kendime gelebilmem için çılgınlık yapmağa ihtiyacım var zannederim.

Aldens:

— Alâ! Dedi.

Madem ki kendine gelmek istiyordu, onun da zaten istediği bundan ibaretti. Derhal bir hesap yaptı. Saatini rehinden kurtarmaktan bu sefer de vazgeçecek olursa ona epeyi çılgınca bir gece geçirtebilecekti.

— Meselâ ne yapalım?

— Meselâ kumar oynatan vapurlardan birine gitsek...

Aldens:

— Kabul! Dedi.

Geceleri ziyadar ve cazibedar bir zincir halinde dizilen bu vapurlar hakkında sarahatsız ve bulanık bir fikri vardı. Bu vapurlar muayyen bir mıntakanın ötesinde, dalgaların himayesi altında hareketsiz dururlardı. Ora da sefahat yapıldığı söyleniyordu. Arasıra tabancalar patladığını bile iddia edenler vardı. Bunlara pek ehemmiyet verdiği yoktu. Otomobilin motorunu işleterek sordu:

— Kumar oynamak ister misin?

— Bana bir dolar borç verirsen çok memnun olurum, dedi.

Akşam saat altı idi. Sema süratle kararırken sokaklar parıldamağa başlıyordu. "Tak - Tak" gürültü ile yola koyulmuştu.

Hollywood'u ve sıra sıra villâların dizildiği caddelerini geçtiler. Burası Los Angelos'un büyük bir mahallesi idi. Son Lon Angelos'u da geçtiler. Aldens, vasat bir krallık kadar geniş olan bu şehrin, belki de dünyanın en çirkin şehri olduğunu düşündü. Maamafih bu hususta hiç bir şey söylemedi. Zaten söylemiş olsaydı da Francis anlamıyacaktı. Nihayet Long Beach'e giden uzun şosaya geldiler. Önlerinde, arkalarında bir sürü otomabil vardı. Aldens isterdi ki, Francis diğer bütün arabalardaki bütün genç kızların yaptığı gibi kolunu omuzlarına dolasın; fakat Francis öyle bir şey yapmadı. O telsizi kullanıyordu. Arasıra bir takım musiki parçaları duyuluyor, sonra kayboluyordu.

Biraz sonra Francis sordu:

— Üstünde kaç para var?

— Onu senin bilmene lüzum yok..

Aldens bunu söylemekle beraber bir taraftan da "acaba yetişecek mi?" Diye parasını (sayıyordu. On yedi dolardan biraz fazla parası vardı.

Bir çok köşklerin önünden geçtikten sonra kıra çıktılar. Kırda herşey karanlık ve boştu, fakat benzin kokuşu şehirden daha az değildi. İki defa yolu şaşırdılar; iki yanında uzun boylu Ökalipus ağaçları ve işaret direkleri dizili bir yola vardılar. İnce bir sis basmağa başlamıştı. Artık şehir görünmiyor, yalnız semadaki ziyadar aksi görülüyordu. Aldens:

— Bu yoldan döneceğiz. Ağaçlara dikat etmeli, dedi.

"Kumar Gemisi" ni düşündükçe biraz telâş ediyordu. Otomobili iyi ve gayet süratli sürüyordu. O sırada keskin bir kola kokusu duydular; bu koku limandaki bir fabrikadan geliyordu; fabrikanın bembeyaz, büyük duvarları, sıra sıra pencereleri vardı. Nihayet Long Reach'e vardılar. Otomobillerin durduğu parkı buldular; bir Kano - otomobil müşterileri gemilere götürüyordu. Kanodâ kendileri gibi bir çok gençler, Los Angelos ahalisinden bir kaç kişi buldular. Gençlerden ikisi sarhoştu, beyaz oldukları halde zenciler gibi şarkı söyliyorlardı Kano'nun içine dalga serpintileri giriyordu; herkes gülüşüyordu. Limanın methalini gösteren kırmızı ve yeşil ışıkların yanından döndüler; sonra sükûn ve sükûnet. Motorun üstüne hisli bir meraret çöktü. İki kumar gemisi açıkta demirlemişti; bunlar orta boyda tenezzüh gemileriydi; her ikisi de parıl parıl aydınlıktı: Deniz ortasında birer panayir gibi. Her iki gemiden de çalgı sesleri geliyordu. Fakat tekellüfe hacet kalmadan gençler vapurlardan birine çıktılar. Dönüş parasını önceden vermeğe mecbur oldular: Bu, son santimlerine kadar bütün paralarını kaybedenlere karşı bir ihtiyaç tedbiri idi. Aldens Francis'i kolundan tutup çıkardı hava serindi; genç kızın üzerinde Kit'in verdiği plâj pijaması vardı: Geniş bir pantolun, mavi jerjey ceket. Francis erkek çocuğu gibi ellerini ceketinin cebine sokuyordu.

Vapurun içi son derece kirli bir lokantaya benziyordu. Yerdeki çinilerde hatsiz hesapsız ayakkabı izleri vardı; bu çiniler biraz da sağa sola sallanıyordu. Bitişik salonda çalan muzikadan sarfınazar edilecek olursa etrafta tam bir sessizlik vardı. Kalabalık çoktu. Her çeşitten insan bulunuyordu. Gençler, ihtiyarlar, âşıklar, evliler, birbirlerinden nefret ettikleri vazıhan görülen çiftler, yalnız başına oturan insanlar. Profesyonel kumarbazlar, yüzlerinden namuskârlık akan krupieler, kendilerine güya çekidüzen vermek için kemerlerini karınlarının üstünden sıkmış burjualar, Monte - Karlo'da görülen yetmişlik hemşirelerine bezzeyen, tüyden boyalı, bozdişli, acuze fahişeler... Çepeçevre duvarlarda otomatik âletler vardı; bunlarla ikişer «cent» konulup tâli tecrübe ediliyordu. Bir çok ta sessiz, ciddî poker masaları vardı.

Banka on yedi dolardı. Masaların etrafında erkeklerin traşı uzamıştı. Partinin iki gündenberi devam ettiğini Aldens'in kulağına fısıldadılar. Bir çok rulletler, çarklar, bir lokarya, daha başka bir takım kumar âletleri vardı; bütün masaların üzerinde tek veya küme halinde iri Meksika dolarları, gümüş paralar duruyordu.

Aldens on dolar bozdurup Francis'e verdi. Genç kız derhal oynadı ve kaybetti.

— Al sana beş dolar daha. Bunu da bitirirsen, artık başka yok...

— Pek şekersin. Mersi.

Bir rolet masası seçti, pul açıp yaklaştı, bir müddet dikkatle baktı, sonra her şeyden usanmış bir insan tavrile ... ra koymağa başladı. Aldens genç kızın profilinden seyrediyordu. Vapurdakilerin hepsinden çok güzeldi; o haliyle

(Devamı var)

Bir hatıra

İlk Türk filmini nasıl çevirdim?

Kız kulesinde bir facia filminden

Harbin ortalarında idi. O zaman fotoğraf işlerine baktığım Müdafaai Milliye Cemiyeti bir gün bana Alemdar isminde bir film çevrileceğini ve bunda benim operatör olacağımı söyledi.. Şimdiki (Yedigün) mecmuasının sahibi (Sedat Simavî) Bey filmin senaristi ve sahne vazıı idi. Aktör Burhanettin, Tevfik Fahri ve bir takım ermeni tuluatçıları bu garip teşkilâtın belli başlı unsurları idi.

Elimizde (Eruman) markalı 120 metre çeviren ağır ve bozuk bir makineden başka hiç bir şey yoktu.

Filmin mevzuu, Alemdarın Rus-

Kaçakçılar filminden

cuktan hareketi, İstanbula gelişi, Kabakçının isyanı ve Babıâlinin berhava edilişi, Sultan Selimin şehadeti idi.

Şişli dışarısında tuğla harmanları civarında bir Ruscuk kahvehanesi yaptık. İlk sahneyi böyle çevirdik. Sonra Alemdarın peşinden gelen başıbozuk orduya da Bulgar hastahanesinin altında bir derede resmigeçit yaptırdık.. Ben yalnız operatör olduğum için bir şeye baktığım yoktu. Fakat bir de dikkat ettim ki; Alemdar rolünü yapan Aktör Burhanettin gûya halkı teşvik ve tahrik ediyordu. Lâkin yalnız elindeki kılıcı savuruyor ve ağzını açıp bir tek kelime söylemiyordu.. İhtar ettim.

— Burhan Bey! Alemdar dilsiz değildi sanırım.. Lâf söyleyin! Sonra perdede ağzınızı açmadığınız görülür..

Ve o kısmı tekrar çevirdik.. Ruscuk yâranı diye yaptığımız parçada da bir figüranın ayağında düğmeli potin olduğunu farkettik ve o kısmı tamamen kesmeye ve tekrar çevirmeye mecbur olduk. O zaman bize Topkapı sarayını açtılar. Lâkin elimizde seyyar projektör tertibatı olmadığı için filmi gayet ağır çeviriyor ve insanları gayet ağır hareket ettiriyorduk. Bunun neticesi olarak Ekranda normal süratle gösterilen film bize ya çok ağır yahut çok hareket eden hayaller veriyordu.

Alemdar ordusunun İstanbul surlarına gelişi de bir mesele oldu idi. Askerî müze idarehanesi bize mehterleri ve eski Yeniçeri kılıkları vermişti. Merkez kumandanlığının kamyonlarla gönderdiği askerlere bu kılıkları giydirdik ve Edirnekapısı dışındaki surların önüne tahşit (!) ettik.. Lâkin nereden resim alsak, ya bir telgraf teli, ya bir havagazi veya elektrik fenerleri önümüze çıkıyordu. Etrafımızı saran halkın içinden sıyrılıp, bir İstanbul muhasarası manzarası almak hayli müşkül oldu.. Bu arada Alemdar zamanına uyan uymıyan birçok silâhlar ve kılıklar işe karıştı, tabiî filmin zaten olmıyan tarihî kıymetini berbat etti.

Hiç unutmam. Sarayda bir yeniçeri hücumu esnasında bilmem hangi zorba öldürüldü.. Bu hareketin resmini aldık.. Yere devrilen zorbanın başından külâhı düşünce altından gayet güzel pomatalanmış ve ortadan ayrılmış bir saç çıkması bütün o parçanın yeni baştan çevrilmesine sebep olmuştu..

Filmde şeyhülislâm rolü bir ermeniye verilmişti. Adamcağız bü-

Leblebici Horhor filminden

tün hüsnüniyetine rağmen meselâ:

— Katle fetva verdim! Sözünü Ermeni lehçesile söyliyor ve karşısında oynayan diğer aktörlerin o sahnenin icap ettirdiği ciddi tavırlarını bozuyor, onları güldürüyordu...

Alemdarın Babıâli mahzenini berhava etmesi sahnesi de gülünç olmuştu.. Bu sahneyi yapmak için bir fıçı tedarik etmiş ve üstüne külliyetli miktarda (magneziyom) koymuştuk. Bu magneziyonun fitilini evvelden tutuşturduk. Şimdi

Ankara Postası filminden

bütün mesele Alemdar rolünü yapan aktör Burhanettinin magnezyomun tam parlıyacağı sırada tabancasını sıkar gibi hareket etmesi ve bu hareketi o zaman tesadüf ettirmesinde idi.. Burhanettin Bey iriyarı olmasına rağmen korkak bir adamdı.. Tabancasını bir iki defa vaktinden evvel sıktı.. Fakat magnezyom patlamadı.. Biz mütemadiyen çeviriyorduk. Ve son defasında da tabancayı sıkmak için havaya kaldırdığı zaman magnezyum ateş aldı.. Mumaileyh korkusundan üç metre giriye fırladı..

Bereket versin ki; bu film ortaya çıkmadı.. Çıksa idi. Dünyanın en komik ve kepaze filmi olacak idi. Bu ilk filmi çevirmiş bir adam sıfatile bir o zamanı bir de şimdiki İpek film sesli stüdyosunun mükemmel tertibatını düşünüyorum da bu kadar az zaman zarfındaki bu ilerleyişe hayret ediyorum.

Karım beni aldatırsa filminden

Bugüne kadar!...

Bizde perdeye hayal aksettirmek evvelâ Abdülmecit devrinde ve sırf amatör şekilde olmuştur.

İlk Türk filmi Umumî Harp içinde Müdafaai Milliyenin teşebbüsü ile Aktör Burhanettin Bey tarafından oynanmış ve Burhanettin (şimdiki Felek imzasile gazetemize yazan arkadaşımız) B. tarafından çevrilmiştir. Bu film (Alemdar) vak'asını anlatacaktı. Fakat harp bitince Müdafaai Milliye Cemiyeti dağıldı ve bu film de o karışıklık esnasında montajı yapılamadan kayboldu. Bu arada Dahilî istikraz tahvilâtı propagandası için de Şadi Beyin bazı ufak parçaları çevrildi. Ondan sonra mütareke devrinde ilk filmcilik devri başlar.

Malûlgaziler Cemiyeti cihetias-

Sözde kızlar filminden

keriyeden aldıkları vesait ile film yapmaya teşebbüs ettiler ve merhum Fehim Efendinin rejisörlüğü ile (Mürebbiye) ve (Binnaz) filmlerini yaptılar.

Ondan sonra mevzuu (Fazlı Necip) merhumun romanında iktibas edilen diğer bir film çevrilmeye başlamışken şimdi bizce malûm olmıyan sebeplerden dolayı bu da bitirilemedi.

Malûlgazilerin bu faaliyeti sırasındadır ki, (Kemal Film) firması film yapmaya başladı.

Denilebilir ki film çevirmede ilk ticarî teşebbüs budur. (Kemal Film) firmasının bütün filmleri Ertuğrul Muhsin Beyin rejisörlüğü altında çevrildi.

Kemal Filmin çevirdiği filmler şunlardır:

— İstanbulda bir Faciai aşk
— Nur baba
— Ateşten gömlek
— Leblebici Horhor ağa
— Kız kulesinde bir facia
— Sözde kızlar.

Bu filmlerde — bir kaç ecnebi müstesna — bütün Darülbedayi artistleri oynamıştır.

Bu filmlerin çevrilme tarihleri 1919,1920 seneleridir. Ve boyları 1500 ile 3000 metre arasındadır.

Ondan sonra tevekkuf devresi geçiyor ve İpekçi kardeşler firması olarak (Ankara postası)) filmini çeviriyor. Arkasından kaçakçılar filmi çevrilirken bir otomobil kazasında bazı artistlerin yaralanması üzerine film duruyor ve bir müddet sonra ancak ikmal ediliyor.

Kaçakçılardan sonra ilk sesli film çevrilmeye başlanıyor. Bu film (İstanbul sokaklarında) filmidir. Bu filmin sesli kısmı Pariste (Tobis) stüdyosunda çevrildi. Bu filmin rejisörü Ertuğrul Muhsin ve operatörü Hayrı Beylerdir.

Ondan sonra (931 - 932) de İstanbulda İpekçi kardeşler firması Türkiyenin ve hattâ bütün Balkanların ilk sesli stüdyosunu Nişantaşında tesis ettiler. Burada ilk çevrilen film Nizamettin Nazifin yazdığı (Bir millet uyanıyor) isimli inkılâp filmidir. Bu filmde Darülbedayi artistleri oynamışlar ve Ertuğrul Muhsin Bey rejisörlük etmiştir.

Bundan sonra (karım beni aldatırsa) opereti çevrilmiş bunu mütea kip bir kaç kısa metrajlı şarkılar, ve aktüalite filmleri çevrildi.

933 de bu mevsim başında gösterilmiş olan (Söz bir Allah bir) filmi çevrildi. Bununla beraber çevrilmiş ve henüz piyasaya çıkarılmamış olan (cici berber) filmi ikmal edildi.

1933 senesi zarfında dublaj yani filmlerin söz kısmını — türkçeleştirmek işi tahakkuk ettirildi. İlk türkçeleştirilen film (gün doğarken) namı altında İpek sinemasında gösterilmiş olan bir Alman filmidir. Henüz piyasaya çıkarılmamış ve Türkçeleştirilmiş olan daha altı film vardır.. Bunlardan biri de bu hafta İpek'te gösterilecek olan (Aslan adam) filmidir.

Dikkat edileceği üzere bizde ciddî ve fennî filmcilik Cümhuriyet ile başlamış ve ancak onun feyizli güneşi altında inkişaf edebilmiştir.

İstanbul ve Trakya Şeker Fabrikaları Türk Anonim Şirketinden:

Fabrikamızda çıkarılmağa başlanan yeni sene mahsulü toz ve kesme şekerler 29 Temmuz tarihinden itibaren bin kilodan az olmamak üzere her isteyene satılmaktadır. Fiatlarımız eskisi gibidir. Yani İstanbul'da Sirkeci İstasyonunda veya depolarımızda araba veya kayıkta teslim

Kristal Toz Şekerin Kilosu 36,75 çuvalda **Küp Şekerin Kilosu 39,50** Sandıkta Kuruştur.

Ancak en az beş vagon şekeri birden alanlara vagon başına beş lira indirilir. İstanbul haricindeki yerlerden yapılacak sipariişler bedelin yüzde yirmisi peşin ve üst tarafı hamule senedi mukabilinde ödenmek üzere derhal gönderilir. Depodan itibaren bütün masraflar ve mes'uliyet müşteriye aittir. Gönderilecek mal şirket tarafından müşteri hesabına sigorta ettirilir. Sipariş bedelinin tamamını gönderenler için sigorta ihtiyarî olduğu gibi en az beş vagon sipariş ederek bedelinin temamını peşin ödeyenler vagon başına beş lira tenzilâttan istifade ederler.

Adres: İstanbul'da Bahçekapıda Dördüncü Vakıf Han. No. 40-30 Telgraf adresi: İstanbul, Şeker Telefon No. 24470.

6992

3 üncü kolordu ilânları

K. O. ve 1. Fırka ihtiyacı için 83,000 kilo Koyun eti kapalı zarfla münakasaya konmuştur. İhalesi 8-11-933 çarşamba günü saat 16 dadır. Taliplerin şartnameyi görmek üzere her gün ve münakasaya iştirâk için o gün ve vaktin evvel teklif ve teminat mektuplariyle Fındıklıda Üçüncü Kol Ordu Satın alma komisyonuna müracaatları. (451)
(5665) 8095

* * *

K. O. bağlı kıt'alarla 1. F. Kıt'atı efradı ihtiyacı için 127,000 kilo bulgur kapalı zarfla münakasaya konmuştur. İhalesi 8-11-933 çarşamba günü saat 11 dedir. İsteklilerin nümune ve şartnameyi görmek üzere her gün ve münakasaya iştirâk için de o gün ve vaktinden evvel teklif ve teminat mektuplarile Fındıklıda 3. K. O. SA. AL. KOM. nuna müracaatları. (448) (5668)
8096

* * *

Çatalca Mst. Mv. Kıt'atı ihtiyacı için açık münakasa ile 19,000 kilo bulgur alınacaktır. İhalesi 8-11-933 çarşamba günü saat 11,30 dadır. İsteklilerin nümune ve şartnameyi görmek üzere her gün ve münakasaya iştirâk için de o gün ve vaktinden evvel Fındıklıda 3. K. O. SA. AL. KOM. nuna müracatları. (447) (5669
8097

* * *

K. O. ve 1. F. kıt'alarile Çatalca Mst. Mv. için açık münakasa ile 3900 kilo salça alınacaktır. İhalesi 6-11933 pazartesi günü saat 11 dedir. İsteklilerin şartnamesini görmek üzere her gün ve münakasaya iştirâk için o gün ve vaktinden evvel Fındıklıda 3. K. O. SA. AL. KOM. nuna müracaatları.
(446) (5670) 8098

İSTANBUL BELEDİYESİ
Darülbedayi Temsilleri
1-11-933 çarşamba günü akşamı
Saat 21 de
PER GÜNT
Yazan: Henrik İbsen
Besteliyen: E. Grieg.
Türkçeye çeviren Seniha Bedri
5 Perde
Zabitan gecesi

HANDA-DRAMALIS-PRİNEAS
Yunan operet heyeti
FRANSIZ TİYATROSUNDA
Bu akşam saat 21,30 ta talebi umumî üerine
MİSSES BROWN
Perşembe akşamı ilk defa olarak
MATMAZEL KAPİTANO.
Pey yakında LEBLEBİCİ HORHOR

İHTİRA İLÂNI

" Ray üzerinde çalışan vesaiti nakliye için mil yatağı " hakkında 13 T. Evvel 1931 tarih ve 1262 numaralı ve keza "Aşağı derecede eriyen bir madenden mamul bir cismin zor eriyen madenden mamul cisimle dahilden tesbiti için usul" hakkında dahi 13 T. Evel 1931 tarih ve 1263 numaralı ihtira beratının bu defa mevkii fiile konmak üzre ahere devrüferağ veya icar edileceğinden talip olanların Galata'da Çinili Rıhtım Hanında Robert Ferriye müracaatları ilân olunur.
(9045) 8079

Afyon Vilâyetinden:

(7415) lira 13 kuruş bedeli keşifli Afyon'da dikilecek Gazi Zafer abidesi kaidesi inşaatı 18-10-933 tarihinden itibaren 20 Kânunuevvel 933 tarihine müsadif çarşamba günü saat on beşte kapalı zarf usulile kat'i ihalesi icra kılınacaktır. Taliplerin mezkûr gün ve saatte şartnamede bildirilen ve ibrazı iktiza eden vesaikla birlikte Vilâyet Daimî Encümenine ve bu bapta izahat almak ve şartname, proje ve evrakı lâzimeyi görmek isteyenlerin Encümen kalemine müracaatları ilân olunur. (5941)

Dr. A. KUTİEL
Karaköy, Topçular caddesi No. 33
(9334) 8076

DOKTOR
Rusçuklu Hakkı
Galatasarayda Kanzük eczahanesi karşısında Sahne sokağında 3 numaralı apartmanda 1 numara.
6979

DOKTOR
Hafız CEMAL
Dahiliye hastalıkları mütehassısı
Cumadan maada hergün öğleden sonra saat (2,30 dan 5 e) kadar İstanbulda Divanyolunda 118 numaralı hususi dairesinde dahili hastalıkları muayene ve tedavi eder. Telefon: İstanbul: 22.398.

Zafiyeti umumiye, iştihasızlık ve kuvvetsizlik halâtında büyük faide ve tesiri görülen **Fosfatlı Şark Malt Hulâsası** Kullanınız. Her eczanede satılır. (8076)

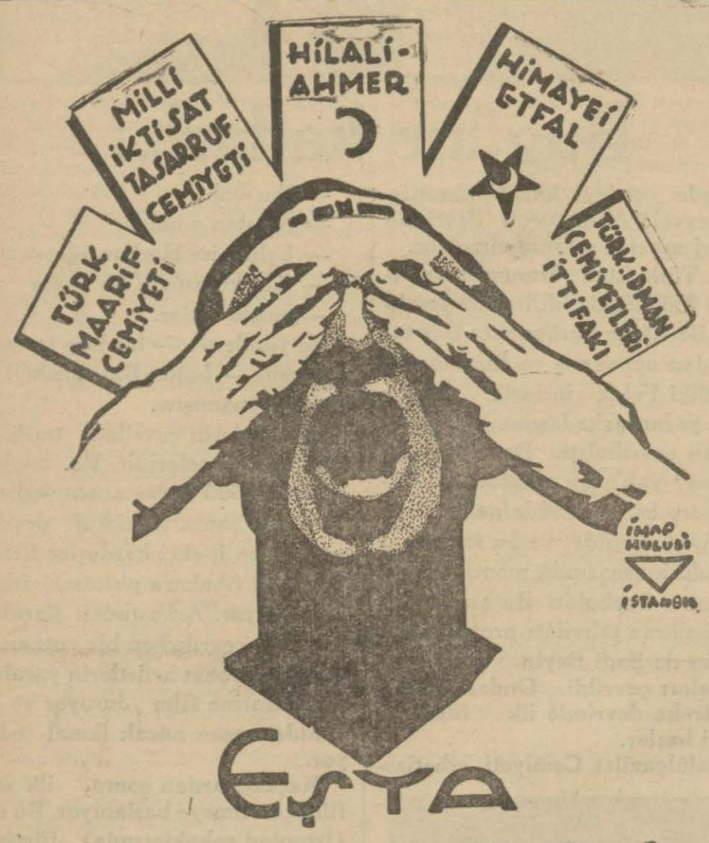

EŞYA PİYANGOSU

Çekilişi 10 Teşrinisani 933 Cuma günü

Büyük ikramiyeler:

10,000 liralık ev,
3,000 liralık otomobil,
30,000 muhtelif eşya

Muhtelif numaralara ve daha bir çok kıymetli eşya (9259)

Gümrük Muhafaza Umum Kumandanlığı Istanbul Satınalma Komisyonundan:

1 — Muhafaza kıtaatı için satın alınacak (4600) metre astarlık bez kapalı zarfla münakasay konulmuştur.

2 — Münakaşa şartları kâğıtlarının tasdikli suretleri Gümrük Muhafaz Umum Kumandanlığı İstanbul Satınalma Komisyonundan alınacaktır.

3 — Münakasa 6-11-933 tarihine rastlayan pazartesi günü saat (14) te Gümrük Muhafaza Umum Kumandanlığı İstanbul Satıanlma Komisyonunda yapılacaktır.

4 — Münakasaya girecekler hangi ticarethane ve müesse sahibi veya vekili olduklarını isbat edecek vesaiki makbuleyi ve biçilen bedelin yüzde 7,5 ğu olan iğreti güvenmelerile teklif mektuplarını ihaleden evvel Komisyona vereceklerdir.

5 — Örnek Satınalma Komisyonundadır. İstekliler orada görebilirler. (5640) 8136

Marmara Üssübahrî Kumandanlığı Satınalma Komisyonundan:

Kilo		Tarihi
25000	Nohut	18 T. Sani 933

Deniz efradı ihtiyacı için yukarda nevi ve mıktarı yazılı erzakın münakasası hizasında yazılı tarihine tesadüf eden cumartesi günü saat 14 te İzmitte Kumandanlık Satınalma Komisyonunda icra edilecektir. Şartname musaddak suretleri Komisyondan ve İstanbul'da Deniz Levazımı Satınalma Komisyonundan alınabilir. Taliplerin yüzde 7,5 nisbetinde teminatı muvakkateleri ile Komisyona müracaatları ilân olunur. (5877) 8130

Konya Belediye Riyasetinden:

Konya Şehrine 13-5 kilometre mesafede bulunan dutlu menba suyunun şehre isalesi için muktazi 200 M. M. Kutrunda 13500 metre tulünde Boru ve teferruatı evvelce bilmünakasa ihale edilmiş isede bazı esbabı kanuniyeye binaen ve usulüne tevfikan mezkûr ihale feshedilmiş olduğundan Teşrini saninin 27 inci pazartesi günü saat 15 te Konyada Belediye encümen dairesinde kapalı zarf usulile kat'i olarak ihale edilmek üzere bu defa Tercihan mubayaası kararlaştırılan 13500 metre tulünde Çelik boru ile buna ait Vana, Vantoz ve dirsekleri yeniden münakasaya çıkarılmıştır. Taliplerin teklif edecekleri fiatları yüzde 7,5 teminatla beraber 27 Teşrinisani 933 pazartesi günü saat on beşe kadar teklif zarflarını vermeleri lâzımdır. Daha ziyade tafsilât almak isteyenlerin Konya Belediyesine müracaatları ilân olunur. (5905) 8147

Deniz Levazım Satınalma Komisyonundan:

40 ton Gaz : Kapalı zarfla münakasası : 1 Teşrinisani 933 çarşamba günü saat 14 te.

30 ton Benzin : kapalı zarfla münakasası : 1 Teşrinisani 933 çarşamba günü saat 15 te.

Deniz kuvvetleri ihtiyacı için yukarıda mıkdarı yazılı gaz ve benzin kapalı zarfla münaksaya konulduğundan şartnamelerini görmek isteyenlerin her gün ve itasına talip olacakların da münaksa gün ve saatlerinde teklif mektuplarile birlikte Kasımpaşada Deniz Levazım Satınalma Komisyonuna müracataları. (5466) 8080

İST. MR. KUMANDANLIĞI SA.AL. KO. İLÂNLARI

İstanbul Levazım Yollama Müdürlüğünün vesaitleri kâfi gelmediği zamanlarda nakliyatın temini için Mayıs 934 nihayetine kadar muhtelif zamanlarda tutulacak vesaitin kiralanması 22-11-933 çarşamba günü saat 14 te alenî münakasa ile yapılacaktır. Şartnamesini göreceklerin her gün münakasasına iştirâk edeceklerin belli saatinde Tophanede Merkez Kumandanlığı Satınalma Komisyonunda hazır bulunmaları. (488) (5894)

* * *

Harbiye mektebi ihtiyacı için alınacak 65000 kilo koyun 6000 kilo kuzu ve 20,000 kilo sığır etinin kapalı zarfında teklif olunan fiat pahalı görüldüğünden 8-11-933 çarşamba günü saat 14,5 ğa kadar pazarlıkla satın alınacaktır. Şartnamesini göreceklerin her gün ve pazarlığa gireceklerin belli saatinde Merkez Kumandanlığı Satınalma Komisyonunda hazır bulunmaları. (489) (5926)

* * *

Harbiye mektebi için 350 ton kırıple kömürü 2-11-933 perşembe günü saat 14 te kapalı zarfla satın alınacaktır. Şartnamesini göreceklerin her gün ve münakasaya girişeceklerin belli saatinden evvel teklif mektuplarını Tophanede Merkez Kumandanlığı Satınalma Komisyonuna vermeleri. (405) (5486) 8081

* * *

Harbiye mektebi için 500 ton Lavamarin kömürü 2-11-933 perşembe günü saat 15 te kapalı zarfla satın alınacaktır. Şartnamesini göreceklerin her gün ve münakasasına iştirâk edeceklerin belli saatinden evvel teklif mektuplarını Tophanede Merkez Satın alma komisyonuna vermeleri. (404) (5489) 8082

* * *

Askerî Müzedeki 17 camekânın alt kısımlarının tebdili 2-11-933 perşembe günü saat 14,30 da aleni münakasa ile yaptırılacaktır. Şartnamesi her gün komisyonda görülebilir. Taliplerin belli saatinde teminatlarile Tophanede Merkez K. Satın alma komisyonuna gelmeleri. (400) (5492) 8083

* * *

Harbiye mektebi ihtiyacı için (16514) kilo Benzin kapalı zarfla alınacaktır. İhalesi 2-11-933 perşembe günü saat 15 te yapılacaktır. Şartnamesini göreceklerin her gün ve taliplerin belli saatten evvel teklif mektuplarını komisyon riyasetine vermeleri. (409) (5507) 8084

* * *

Harbiye ve merbuti mektepler ihtiyacı için 7000 kilo kesme ve 4000 kilo çubuk makarna ile 1500 kilo arpa ve 500 kilo tel şehriye 16 Teşrinisani 933 perşembe günü saat 14 te alenî münakasa ile alınacaktır. Taliplerin belli saatinde teminatlarile birlikte Merkez Kumandanlığı Satınalma Komisyonuna gelmeleri. (479) (5825) 8120

* * *

Haydarpaşada bulunan Askerî Tıbbiye mektebinin 300 ton eşyası Haydarpaşadaki mektepten deniz vasıtasile yükletmek ve Sirkecide vasıtadan alarak Beyazıttaki yeni mektep binasına taşımak üzere nakliyesi 16-11-933 perşembe günü saat 14 te aleni münakasa ile yapılacaktır. Taliplerin belli saatinde teminatlari ile Merkez K. Satın alma komisyonuna gelmeleri. (480) (5828 8121

* * *

Kuleli mektebi ihtiyacı için 2450 çift tire çorap 19-11-933 pazar günü saat 15 te alenî münakasa ile alınacaktır. Nümune ve şartnamesini göreceklerin her gün ve taliplerin belli saatinde teminatlarile Merkez Kumandanlığı Satınalma Komisyonuna gelmeleri. (482) (5848) 8122

* * *

Kuleli lisesi ihtiyacı için 3451 adet yün fanila 19-11-933 pazar günü saat 15 te kapalı zarfla alınacaktır. Nümune ve şartnamesini göreceklerin her gün ve taliplerin belli saatinde teminatlari ile Merkez K. Satın alma komisyonuna gelmeleri. (481) (5849) 8123

* * *

Merkez Kumandanlığına bağlı kıt'at ve müessesat ihtiyacı için 3000 kilo Sirke 15-11-933 çarşamba günü saat 14,30 da aleni münakasa ile alınacaktır. Taliplerin belli saatte Merkez K. Satın alma komisyonuna müracaatları. (483) (5847) 8127

* * *

Maltepe Askerî Lisesi ihtiyacı için 300 metre nevresimlik ve 1600 metre yatak çarşaflık bez 16-11-933 perşembe günü saat 16 da aleni münakasa ile alınacaktır. Taliplerin belli gün ve saatinde Merkez K. Satın alma Komisyonuna gelmeleri. (486) (5865) 8128

Istanbul Millî Emlâk Müdürlüğünden:

Mevki ve Cinsi		Eski kirası
Topkapı sarayı içi :	Gülhane hastanesi yanında dükkân	130
" " " :	Kadri Bey çeşmesinde "	102
" " " :	Arslanhane sokağı köşesinde Ev	60
" " " :	Gülhane hastanesi karşısında 2 No. lı dükkân arsası	50
Kumkapı iskelesi caddesinde	7 No. lı Baraka	120

Yukarda mevki ve cinsleri yazılı yerler 9-11-933 perşembe günü saat 14 te hizalarında gösterilen senelik kiralar üzerinden bir sene müddet ve açık arttırma usulile kiraya verilecektir. İsteklilerin teminatlarile müracaatları. (5544)

İnhisarlar U. Müdürlüğü
Alım, Satım Komisyonu ilânları.

"2" adet elektrik motörü satın alınacaktır.

Taliplerin şartnameyi gördükten sonra pazarlığa iştirâk etmek üzere yüzde 7,5 teminatlarını hâmilen 11-11-933 cumartesi günü saat 14 te Galata'da Alım, Satım Komisyonuna müracaatları. (5878)

Pazarlıkla ve beheri (5000) litre hacmi istiabisinde çelik saçtan mamul (3) adet kapalı kap ile bir bacayaptırılacaktır. Taliplerin proje ve şartnameyi gördükten sonra yüzde 7,5 teminatlarını hâmilen 8-11-933 çarşamba günü saat 14 te Galata'da Alım, Satım Komisyonuna müracaatları. (5880)

8070

Tahsil için Fransaya gönderilecek Maliye memur namzetleri imtihanı
Maliye Vekâletinden:

Maliyeye alınacak üç memur namzedi, âli tahsil için Fransaya gönderilecektir. Bu namzetler imtihanla seçilecektir. İmtihana girebilmek için 1) Memurin kanununun dördüncü maddesinde sayılı vasıfları haiz olmak ; 2) Yirmi altıdan yukarı yaşta olmamak ; 3) lise tahsilini de bitirdikten sonra Mülkiye, Hukuk ve Yüksek Ticaret ve İktisat mekteplerinin birinden mezun olmak şarttır.

İmtihanın tahrirî kısmı Ankara'da Maliye Vekâletinde ve İstanbulda Defterdarlık binasında Maliye Teftiş Heyeti odasında 6 T. Sani 933 tarihinde ve tahriride muvaffak olanların şifahî imtihanı da Ankarada yapılacaktır. Talipler imtihandan iki gün evveline kadar İstanbulda Beyoğlu mıntakası Maliye murakipliğine ve Ankarada Maliye kalemi mahsus müdürlüğüne şu evrak ile müracaat edeceklerdir. 1) istida ve fotoğrafi; 2) mektep şahadetnamesi; 3) nufus tezkeresi; 4) Hususî ve resmî hizmetlerine ait vesikalar; 5) Askerlikten terhislerine ve yatecil edildiklerine dair vesika, vesikaların noterlikten musaddak suretleri de verilebilir.

İmtihan proğramı : 1) Maliye 2) İktisat 3) Hukuku hususiye ve hukuku amme 4) fransızca. (5859) 8144

M. M. V. Hava Müsteşarlığından:

1 — Kayseri Tayyare fabrikası için (13) birinci sınıf tesviyeci ve madeni levha işçisi alınacaktır. Aşağıda yazılı evsafı lâzimeyi haiz olan taliplerin tekmil vesaikile Kayseri Tayyare Fabrikasına müracaat etmeleri.

A — Sanayi mektebi mezunu olup 5-10 sene fabrikada çalışmış olması.

B — İngiliz ölçülerini kullanacak derecede bilgi sahibi bulunması.

C — Mani'i istihdam hali olmadığına dair mahalli emniyet müdürlüğü vesikası

D — Bon servis ; hastalıkla malûl olmadığına dair rapor.

E — Ecnebî bir kadınla evli olmadığına dair bir vesika.

2 — Talipler Kayseri Tayyare fabrikası müdürlüğüne müracaat edecekler ve fabrikada, imtihana tabi tutulacaklardır. İmtihanda kazananlar fabrika hey'etince taktir edilen yevmiyeyi kabul eyledikleri takdirde Kayseri'ye kadar olan mesarifi mübremeleri de verilecektir. (5910) 8131

Marmara Üssübahrî Kumandanlığı Satınalma Komisyonundan:

Kilo		Tarihi
35,000	Kuru Fasulya	13 2. Teşrin 933 alenî münakasa

Deniz efradı ihtiyacı için yukarda nev'i ve mıktarları yazılı bir kalem erzakın münakasası hizasında yazılı tarihte İzmitte kumandanlık satınalma komisyonunca icra edilecektir. Şartname sureti musaddakası komisyondan alınabilir. Taliplerin yüzde 7,5 nisbetinde teminatı muvakkatelerile komisyona müracaatları ilân olunur. (5788) 8119

Liseler Alım Satım Komisyonundan

Komisyonumuza merbut İstanbul Erkek Lisesi meslekî kısmı talebesine yaptırılacak olan elbise için (375) metro yerli kumaşa ihtiyaç görülmüş olduğundan 8-11-933 tarihine müsadif çarşamba günü saat 16 da ihale edilmek üzere kapalı zarf usulile münakasaya konulmuştur. Taliplerin kumaş numunesini görmek üzere mezkûr Lisedeki Komisyon kalemine ve münakasaya iştirâk edeceklerin de ihale günü teminatı muvakkate makbuzlarile beraber Komisyonumuza müracaatları. (5760) 8138